TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

ÖĞRETİM PROGRAMLARI

VELİ BİLGİLENDİRME KILAVUZU

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Veli Bilgilendirme Kılavuzu

© Bütün hakları MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne aittir.

ISBN 978-975-11-8285-2

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Halil İbrahim TOPÇU

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Bilgen KERKEZ

KOORDİNATÖR

Erva ARSLAN

YAZARLAR

Asiye KAPUDERE	Psikolojik Danışman
Aylin SİLİĞ	Psikolojik Danışman
Mustafa KARA	Psikolojik Danışman
Şebnem EMİL	Psikolojik Danışman
Zeynep Sare TÜZGEN KONYALI	Psikolojik Danışman
Fatih KUL	Program Geliştirme Uzmanı

DİL UZMANLARI

Fatma ŞAHİN
İsmail BEKTAŞOĞLU

GRAFİK-TASARIM

Mehmet HAVUŞ

Ankara, 2024

ÖN SÖZ

Değerli Velilerimiz;

"Eğitimde her birey değerlidir ve feda edilemez." felsefesi ile yola çıktığımız eğitim öğretim sürecinde her öğrencinin ilgi, yetenek, beceri, eğilim ve millî değerlerimiz ile topyekûn başarıya ulaşma hedeflerimiz doğrultusunda öğretim programlarında yeniliğe gidilmiştir.

Eğitim, evde başlayıp okul ile sosyal çevrede devam eden ve çocuklarımızın bütün hayatını şekillendiren bir süreçtir. Bu noktada çocuklarımızın eğitim yolculuğunda sizlerin desteği ve katkısı, onların kişisel gelişimlerinde ve başarılarında büyük bir rol oynamaktadır.

Yenilenen öğretim programları hakkında siz velilerimize kapsamlı bilgi sunmak amacıyla **Veli Bilgilendirme Kılavuzu** hazırlanmıştır. Bu Kılavuzda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları kapsamında Beceriler, Eğilimler, Değerlerimiz, Eğitim Öğretimde Roller ve Öğretim Programlarının Ders Bazında Tanıtımı konularına yer verilmiştir.

Siz değerli velilerimizin, çocuklarımızın eğitim süreçlerine aktif katılımları ve sağlayacağı geri bildirimler, eğitim öğretim çalışmalarını daha etkili ve verimli hâle getirecektir. Sizlerin desteğiyle öğrencilerimize en iyi eğitimi sunmak için sürekli olarak yenilikçi yöntemler ve programlar geliştirmeye devam edeceğiz. Unutmayalım ki evlatlarımızın sizlerin sevgi ve desteğini hissetmesi, onların güven duygusunu arttıracak ve hayat başarılarını yükseltecektir.

Hazırladığımız Veli Bilgilendirme Kılavuzu'nun eğitim öğretim sürecinde sizlere rehberlik etmesini temenni eder, sağladığınız destek ve iş birliği için teşekkür ederiz.

Geleceğin aydınlık nesillerini birlikte yetiştirebilmek umuduyla...

Saygılarımızla...

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bütün ideolojilerin üstünde millî bir şahsiyetin oluşumuna katkı sağlamak ve millî bilince sahip şahsiyetlerden oluşan bir toplum oluşturabilmek adına ahlaklı, erdemli; milleti ve insanlık için iyi, doğru, faydalı ve güzel olanı yapmayı ideal edinmiş; eleştirel düşünebilen, sorgulayan, araştıran, mesuliyet ve ülkü sahibi; yalnızca medeniyete uyum sağlayan değil etkin olarak medeniyet kurucusu ve geliştiricisi bilge nesilleri hedefler.

21. yüzyılın hızla değişen ve gelişen dünyasında, öğrencilerin başarılı olabilmeleri için çeşitli beceriler geliştirmeleri gerekmektedir. Bu beceriler, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler, uluslararası ekonomideki değişimler ve yaşam biçimlerindeki dönüşümlerle uyum sağlamalarına yardımcı olur. Öğrencilerin günümüz bilgi toplumunda etkin vatandaş olmaları ve ekonomik gelişmelere adapte olabilmeleri için üst düzey düşünme becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve derse özgü beceriler kazanmaları gerekir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı, Türkiye'nin eğitim sisteminin sorunlarını merkeze alarak öğrencinin bütütncül gelişimini esas alan millî bir modeldir. Bu model; öğrenci merkezli öğrenme, dijitalleşme, eleştirel düşünme ve yaratıcılığı teşvik eden bir eğitim anlayışını benimser.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde

- Her öğrencinin kendini tanıması ve keşfetmesine imkân tanınarak ilgi, ihtiyaç, kabiliyetleri ölçüsünde esnek ve özgür öğrenme ortamlarının yaygınlaştırıldığı hak ve gelişim temelli bir öğrenme süreci inşa edilmiştir.
- Türkçemizin öğretimi ve geliştirilmesi temel politika olmak üzere öğretim

programlarında Türkçenin öğretimine, doğru ve etkili kullanımına titizlikle dikkat edilmiştir.

- Bilgi kümeleri ile kavramsal beceriler, sosyal ve duygusal öğrenme becerileri, alan becerileri ve bu becerileri destekleyen eğilimler çerçevesinde beceri temelli bir yaklaşım esas alınmıştır.
- Öğretme-öğrenme yaşantıları; öğrencinin aktif ve çevresiyle etkileşim içinde olduğu, öğrenme sorumluluğunu aldığı öğrenme yaklaşımları etrafında şekillenmiştir.
- Yarıştırıcı ve ayrıştırıcı anlayışlardan uzak, bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı benimsenmiştir.
- Öğrencilerin çok yönlü gelişimini destekleyen millî ve manevi değerlerimiz istikametinde oluşturulan erdem-değer-eylem modeli, sistem okuryazarlığı ile sosyal ve duygusal öğrenme becerileri programlar arası bileşenler olarak tüm derslerin önemli bir parçasıdır.
- Somut ve gözlemlenebilir öğrenme kanıtlarıyla ölçme ve değerlendirme süreçlerinin daha nesnel ve açık hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Sürece dayalı ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yer verilmiştir.
- Bilim ve teknolojinin üretici ve yöneticisi olan, dijital yetkinliğe ve hayat boyu öğrenme kültürüne sahip insanlar yetiştirmek hedeflenmiştir.
- Öğrencilerin disiplinler üstü ve disiplinler ötesi deneyimler ile ilgi alanlarını keşfetmeleri, yeteneklerini geliştirmeleri, toplum bilincine sahip aktif vatandaşlar olmaları için okul dışı öğrenme deneyimleri sunan program dışı etkinliklere yer verilmiştir.

Günümüz eğitim sistemlerinde öğrencilerin sadece akademik başarılarına odaklanmanın doğru olmadığı, ilgili bütün çevrelerce kabul görmektedir. Eğitim, insanların sadece zihinsel gelişimiyle sınırlı değildir. Öğrencinin bireysel gelişimi ruh ve beden boyutlarını içeren bütünsel bir bakış açısıyla ele alınmalıdır. Beden ve ruh, insanın fiziksel ve zihinsel boyutlarını da ifade eder. Bu kavram, "bedensel-zihinsel bütünlük" olarak da adlandırılabilir. Bu bağlamda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğrenci profili, yetkin ve erdemli insanı hedefleyen on profil özelliğine ayrılmıştır.

Bu özellikler yan sayfada verilmiştir.

Ahlaklı
- Adil
- Başkalarının haklarına saygı duyan
- Tabiata ve toplumsal sorunlara duyarlı
- Güvenilir
- Saygılı
- Doğru
- Dürüst

Bilge
- Bağımsız ve özgür düşünen
- Belagat sahibi
- Bilgilerini paylaşan
- İlme ulaşan
- Estetik duyarlılık sahibi

Cesaretli
- Yiğit ve mert
- Risk alan
- İnisiyatif alan
- Öfkesini kontrol eden
- Destekleyici
- Girişimci

Estetik
- Güzelliğe duyarlı
- Olgun
- Seçici
- Zarif
- Ölçülü
- Sanatsal yeteneklerini bilen ve kullanan

İradeli
- Kararlı ve iddialı
- Tutarlı
- İlkeli
- Kendine güvenen
- Öfkesini kontrol eden
- Sorumluluk alan

Merhametli
- Şefkatli
- Affedici
- İyiliksever
- Yardımsever
- Paylaşımcı
- Sevecen

Sağlıklı
- Dengeli beslenen
- Düzenli uyuyan ve dinlenen
- Düzenli spor ve egzersiz yapan
- Temiz
- Bağımlılıktan kaçınan ve bağımlılıkla mücadele eden
- Manevi sağlığını koruyan

Sorgulayıcı
- Meraklı
- Eleştirel düşünen
- Araştırmacı
- Esnek
- İş birliği yapabilen
- Problem çözen

Üretken
- Hayal ve hedefleri olan
- Çalışkan
- Öğrenmeye istekli
- Azimli ve sabırlı
- İletişime ve dayanışmaya açık
- Yaratıcı

Vatansever
- Bayrağını seven
- Türkçeye sahip çıkan
- Vatanını, milletini seven ve savunan
- Gelişmiş bir devlet bilincine sahip olan
- Ülke çıkarlarını üstün tutan
- Vatandaşlık hak ve sorumluluklarını bilen
- Millî kültürüne ve manevi değerlerine bağlı

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla geliştiği, uluslararası ekonomilerin sürekli değiştiği ve bireylerin yaşam, çalışma ve öğrenme biçimlerinin dönüştüğü bir çağda yaşıyoruz. Bu dönüşüm, öğrencilerin başarılı olabilmeleri için yeni becerilere sahip olmalarını gerektirmektedir. Bu beceriler, bütüncül ve erdemli bir insan yetiştirmek için ihtiyaç duydukları becerilerdir.

Eğitimin insanları karşılaştıkları zorluklarla baş edebilecek şekilde yetiştirmesinin yanı sıra geleceğin hayat koşullarına da hazırlaması gerektiği bilinmektedir. Geçmişin "öğrenen insan" modeli bugünün dünyasında "öğrenmeyi öğrenen, sorgulayan, yeni durumlara kolaylıkla uyum sağlayan, sadece zihinsel değil sosyal ve duygusal yönden de gelişen insan" profiline karşılık gelmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile eylemlerden değerlere, değerlerden erdemli insana, erdemli insandan ise nihai hedef olan "Yaşanabilir Çevrede, Aile ve Toplum ile Huzurlu İnsan"a ulaşma amaçlanmaktadır.

Aşağıdaki şemada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi verilmiştir.

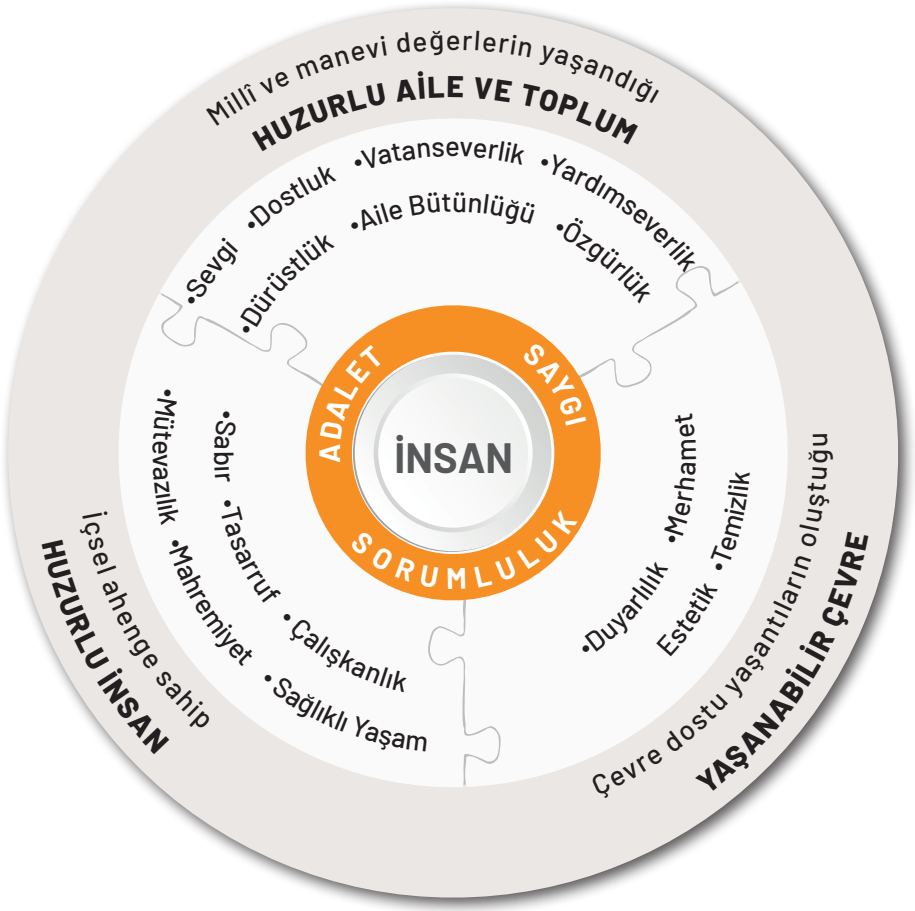

BECERİLER

Programlarda yer alan beceri kavramı; öğrencinin bir disipline (dersler arası ilişkiler) yönelik düşünme yaklaşımlarını, yöntemleri, araç gereçleri kullanması için her tür kazanım veya eylem olarak tanımlanmaktadır. Beceriler, farklı başlıklar altında ele alınmış olsa da beceri edinimi ve eyleme dönüştürülme süreçlerinde bir arada çalışmakta ve bir bütünlük oluşturacak şekilde programlarda yer almaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre öğretim programında yer alan beceriler aşağıdaki şemada gösterilmiştir:

A. ÜST DÜZEY DÜŞÜNME BECERİLERİ

Üst düzey düşünme becerisi, bilgiye eleştirel ve yaratıcı bir şekilde yaklaşarak karmaşık problemleri çözme ve derinlemesine analiz yapma yeteneğidir. Bu beceriler, bir ihtiyaç durumunda karar durumuna ilişkin amacı belirleme, bilgi arama/toplama, olası alternatif önermeler/seçenekler oluşturma, oluşturduğu önermeler/seçenekler üzerinde mantıksal denetleme yapma, ulaşılan yapıya dayalı seçim yapma ve kararın sonuçları üzerinde yansıtma yapma becerisini geliştirmeyi amaçlar.

Üst düzey düşünme becerileri;

- Karar verme becerisi,
- Problem çözme becerisi
- Eleştirel düşünme becerisi

şeklinde sınıflandırılmıştır.

Karar verme becerisi, bir karar durumuna ilişkin amacı belirleme, bilgi arama, toplama, seçenekler oluşturarak seçim yapma ve verilen kararın sorumluluğunu alma becerisini ifade eder.

Çocuğunuzun karar verme becerisini geliştirebilmek için kararla ilgili bilgi toplama, seçenekler oluşturma, seçenekleri değerlendirerek doğru seçim yapma konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Problem çözme becerisi, belli bir durum karşısında düşünebilme, ne yapılacağına ve nasıl yapılacağına karar verebilme, eldeki imkânları kullanabilme ve bu yolla çözüme ulaşmaktır.

Çocuğunuzun problem çözme becerisini geliştirebilmek için problemi özetlemek, problemin çözümüne yönelik akıl yürütmek ve değerlendirme yaparak doğru çözümler bulmak konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Eleştirel düşünme becerisi, karşılaşılan bilgilere ilişkin sorgulama, akıl yürütme ve yansıtma becerisini ifade eder.

Çocuğunuzun eleştirel düşünme becerisini geliştirebilmek için durumu (olay-olgu) sorgulaması, durum ile ilgili akıl yürütmesi ve ulaştığı çıkarımları aktarması konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Üst düzey düşünme becerisi kazandırmak için

- Çocuğunuza günlük hayatta karşılaştığı sorunlar hakkında düşünme ve farklı çözüm yolları bulma fırsatları tanıyarak analitik düşünmeye teşvik ediniz. Örneğin aile içindeki bir problemi tartışarak birlikte çözümler üretmeye çalışarak çocuğunuzun ilgili beceri düzeylerinin gelişmesine katkı veriniz.
- Çocuğunuzun hayal gücünü kullanarak yeni projeler yaratmasını teşvik ederek yaratıcılığını destekleyiniz. Sanat, müzik, yazma gibi yaratıcı aktivitelerle ilgilenmesine olanak tanıyınız.
- Çocuğunuzu bilgi ve haberleri eleştirel bir gözle incelemeye teşvik ederek sorgulamayı öğretiniz. "Bu bilginin kaynağı nedir?", "Bu durumda başka ne olabilir?" gibi sorular sormasını sağlayınız.
- Evde güncel konular veya aile kararları hakkında tartışmalar yaparak çocuğunuzun kendi görüşlerini ifade etmesini ve başkalarının görüşlerini değerlendirmesini sağlayınız.

B. ALAN BECERİLERİ

Alan becerileri; kavramsal becerileri ve/veya alana özgü bütünleşik becerileri kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır. Bu yönüyle alan becerileri, kavramsal becerileri ve/veya alana özgü bütünleşik becerileri kapsayan ve bu becerilerin süreç bileşenlerini de içeren yapılardır.

Alan becerileri, belirli akademik disiplinlerde gereken bilgi ve yetenekleri kapsar. Bu beceriler, Türkçe matematik, fen bilimleri, tarih ve diğer dersler için farklılık gösterir.

Aşağıdaki şemada beceriler ve alt bileşenleri verilmiştir.

TÜRKÇE ALAN BECERİLERİ

Anlama
- Dinleme/İzleme
- Okuma

Anlatma
- Konuşma
- Yazma

MATEMATİK ALAN BECERİLERİ

- Matematiksel Muhakeme
- Matematiksel Problem Çözme
- Matematiksel Temsil
- Veri ile Çalışma ve Veriye Dayalı Karar Verme
- Matematiksel Araç ve Teknoloji İle Çalışma

FEN BİLİMLERİ ALAN BECERİLERİ

- Bilimsel Gözlem
- Sınıflandırma
- Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin
- Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin
- Operasyonel Tanımlama
- Hipotez Oluşturma
- Deney Yapma
- Bilimsel Çıkarım Yapma
- Bilimsel Model Oluşturma
- Tümevarımsal Akıl Yürütme
- Tümdengelimsel Akıl Yürütme
- Kanıt Kullanma
- Bilimsel Sorgulama

SOSYAL BİLİMLER ALAN BECERİLERİ

- Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme
- Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma
- Tarihsel Empati
- Değişim ve Sürekliliği Algılama
- Sosyal Katılım
- Girişimcilik
- Mekânsal Düşünme
- Coğrafi Sorgulama
- Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması
- Harita
- Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram
- Mantıksal Muhakeme
- Felsefi Sorgulama
- Felsefi Muhakeme
- Felsefi Düşünce Ortaya Koyma
- Eleştirel Sosyolojik Düşünme
- Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme

Türkçe Alan Becerileri

Türk dili ve edebiyatı dersi öğretim programı dört temel dil becerisi üzerine yapılandırılmıştır. Bu beceriler

- dinleme/izleme,
- okuma,
- konuşma
- yazma

becerileridir.

Dinleme/izleme ve okuma becerileri anlama becerileri olarak ifade edilmiştir. Anlama becerileri, görme ve işitme yoluyla öğrenilen bilgilerin anlaşılması ve çözümlenmesine dayanmaktadır. Ayrıca bu becerilerin öğrenilen bilgilerin başka bilgiler edinme konusunda temel oluşturması, bu bilgilerin özümsenerek günlük hayata yansıtılması ve olumlu tutum ve davranışlara dönüştürülmesi beklenmektedir. Anlama becerilerinin öğrenme çıktıları da bu bağlamda oluşturulmuştur. Bunlar okuma ve dinleme/izleme süreçlerini yönetebilme, anlam oluşturma, çözümleme, yansıtma olarak belirlenmiştir.

Konuşma ve yazma becerileri ise anlatma becerileri olarak ifade edilmiştir. Anlatma becerileri, öğrencilerimizin kendilerini ifade edebilmelerini ve öğrendiklerini aktarabilmelerini sağlayan becerileri kapsamaktadır. Anlatma becerilerinde öğrenilen bilgilerin yazılı veya sözlü olarak düzgün bir şekilde aktarılması beklenmektedir. Ayrıca öğrencilerimizin konuşma ve yazma metinleri oluşturabilmeleri, Türkçemizin dil kurallarına dikkat ederek duygu ve düşüncelerini etkili ve güzel bir şekilde dile getirmeleri beklenmektedir.

Öğrencilerimizin dört temel dil becerisini yetkin bir şekilde kullanmalarının yanı sıra okurken, dinlerken, konuşurken ve yazarken görgü kurallarına uygun tutum ve davranışlar sergilemeleri hedeflenmektedir.

Anlama ve anlatma becerileri üzerine kurgulanan Türk dili ve edebiyatı dersleri iki bölümde işlenmektedir. Bu doğrultuda anlama becerilerini kapsayan okuma ve dinleme/izleme bölümlerinde metin tahlili yapılmaktadır. Metin tahlili Türk edebiyatının seçkin örneklerinin ele alınması ve bunların çözümlenmesi ile gerçekleştirilmektedir. Anlatma becerilerini kapsayan konuşma ve yazma becerileri edebiyat atölyesi bölümünde ele alınmaktadır. Edebiyat atölyesinde öğrencilerimizin metin tahlili sürecinde öğrendiklerinden ve önceki bilgilerinden yola çıkarak yazılı ve sözlü ürünler ortaya koymaları beklenmektedir.

Türk dili ve edebiyatı dersinde öğrencilerimizin edebiyat sanatının estetik değerini kavramaları ve bu doğrultuda Türk edebiyatının seçkin örneklerini incelenmeleri hedeflenmektedir. Söz konusu metinler aracılığıyla millî ve manevi değerlerimizin kavranması, bunlara uygun tutum ve davranışlar geliştirilmesi, Türkçenin etkili ve güzel kullanılması, köklü bir geçmişe sahip olan Türk edebiyatının incelik ve güzelliklerinin fark edilmesi, Türk kültürünün edebî eserler aracılığıyla daha yakından tanınması amaçlanmaktadır.

1. **Dinleme/İzleme becerisi**, sese, söze, beden hareketlerine ve görüntüye dayalı göstergeleri kulak ve göz yoluyla alımlamak ve anlamlandırmak üzere dikkati bunlara yöneltmeyi gerektiren bir süreci ifade eder.

Dinleme/İzleme becerisi kazandırabilmek için

» Çocuğunuzla açık ve destekleyici bir iletişim kurarak onun duygu ve düşüncelerini ifade etmesine fırsat vererek onu dinlemeye ve anlamaya çalışınız.

» Çocuğunuza karşı ilgili ve dikkatli olunuz. Çocuğunuzun yanında olduğunuzu hissettirmek için onunla göz teması sağlayınız.

» Çocuğunuzun sözünü kesmeden, onu sabırla dinleyerek anlamaya çalışınız.

Çocuğunuzun dinleme/izleme becerisini geliştirebilmek için dinlemeyi/ izlemeyi yönetme, anlam oluşturma, çözümleme ve yansıtma konularında ona yardımcı olabilirsiniz.

2. **Okuma becerisi,** bir metnin belli bir amaçla, yaşamla ilişkilendirilerek değerlendirilmesini ve bundan hareketle bir anlam oluşturulmasını ifade eder.

Okuma becerisini kazandırabilmek için

» Çocuğunuza kitap okuyun ve kitap okumayı ilgi çekici hâle getirerek okumaya karşı merak duygusu uyandırmaya çalışınız.

» Evinizde özellikle çocuğun odasında kitaplık bulundurunuz.

» Çocuğunuzla kitap alışverişine gidiniz. Kitap alışverişi yapılırken çocuğunuzun ilgilendiği kitabın içeriği ile ilgili kısa bilgiler alınız.

» Kitap okumayı basitleştiriniz. Kitap okumayı günlük hayatın parçası hâline getiriniz.

» Kitap seçimini çocuğunuzla birlikte yapınız.

Çocuğunuzun okuma becerisini geliştirebilmek için okumayı yönetme, anlam oluşturma, çözümleme ve aktarma konularında ona yardımcı olabilirsiniz.

3. **Konuşma becerisi,** sözü ve bedeni kullanarak ileti göndermeyi ifade eder.

Konuşma becerisini kazandırabilmek için

» Çocuğunuzun konuşmasını cesaretlendiriniz. Çocuğun size sorduğu bir soru varsa hemen yanıtlamak yerine önce onun fikrini dinleyiniz.

» Onu dinlediğinizi, söylediklerine değer verdiğinizi hissettirerek dinlemeyi gerçekleştiriniz.

» Çocuğunuzla diyaloğunuzu genişletiniz. Çocuğunuza sorular sorup onun kendisine olan güvenini arttırabilir ve fikirlerinin değerli olduğunu gösterebilirsiniz.

Çocuğunuzun konuşma becerisini geliştirebilmek için konuşmayı yönetme, içerik oluşturma, kural uygulama ve aktarma konularında ona yardımcı olabilirsiniz.

4. **Yazma becerisi**, dile getirmek istenilen iletiyi simgeler aracılığıyla yazılı hâle getirme sürecini ifade eder.

Yazma becerisini kazandırabilmek için

» Çocuğunuzun yazılı olarak duygu ve düşüncelerini açık bir şekilde ifade etmelerine yardımcı olunuz. Çocuğunuzda yazma ve analitik düşünme becerilerinin gelişmesi için bu önemlidir.

» Çocuğunuzun yaratıcı düşünme yeteneklerini geliştiren kendi fikirlerini ve çözüm önerilerini yazılı olarak ifade etmelerine destek olunuz.

Çocuğunuzun yazma becerisini geliştirebilmek için yazmayı yönetme, içerik oluşturma, kural uygulama ve aktarma konularında ona yardımcı olabilirsiniz.

Matematik Alan Becerileri

Matematik alan becerileri, bilgi veya varsayımlar kullanarak mantığa yatkın çıkarımlarda bulunma sürecini ifade eder.

Temel disiplinlerden biri olan matematik; bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesinde önemli yere sahiptir. Programla amaçlanan ise matematik öğrenme ve öğretme sürecini ilgi çekici ve etkileşimli hâle getirerek öğrencilerin öğrenmeye olan ilgilerini artırmak ve bu bağlamda birey ile toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktır. Bu doğrultuda üretken, yenilikçi ve rekabet gücü yüksek bireylerin yetiştirilmesi ve ülkemizin kalkınma hedeflerine ulaşılması için matematik öğrenme ve öğretme sürecinin daha işlevsel ve nitelikli hâle getirilmesi kaçınılmazdır.

Bireyin günlük hayatta ihtiyaç duyduğu matematik becerilerinin geliştirilmesi ona çeşitli durumları muhakeme edilebilme, problemlere çözüm üretebilme, problemi anlamlandırarak verilerden anlamlı sonuçlar çıkarabilme ve problemin çözümünü araştırırken uygun araç ve teknolojilerden yararlanabilme yeteneği kazandıracaktır.

Matematik alan becerisini kazandırabilmek için

- Çocuğunuzun problemi anlamasına ve verilenler ile istenenler arasında bağ kurmasına yardımcı olunuz.
- Çocuğunuzun matematiksel problemler üzerinde çalışmasını, matematik oyunları oynamasını, matematiksel konuları derinlemesine anlamasına yönelik çaba sarf etmesini destekleyiniz.
- Çocuğunuza oyunlar oynatınız. Oyunlardan çıkarımlar yapmasını sağlayarak mantıksal düşünme becerilerini destekleyiniz. Örneğin yaşına göre oynanan matematiksel oyunlar çocukta mantık ve muhakeme gücünü geliştirir.
- Çocuğunuzun mantıksal düşünme becerisini geliştiren çalışmalarda çocuğunuzun cevaplarını dikkatlice dinleyiniz ve onu yargılamadan destekleyici bir dil kullanınız.
- Çocuğunuzun evi, okulu, çevresi ve arkadaş ilişkileri konularında gözlem yapmasını sağlayarak bu gözlemlerden mantıksal sonuçlar çıkarmasına yardım ediniz.

Çocuğunuzun matematik alan becerisini geliştirebilmek için matematiksel muhakeme, matematiksel problem çözme, matematiksel temsil, veri ile çalışma, veriye dayalı karar verme, matematiksel araç, teknoloji ile çalışma gibi konularda ona yardımcı olabilirsiniz.

Fen Bilimleri Alan Becerileri

Fen bilimleri alan becerileri, bilimsel bilgiye ulaşılması ve bilimsel bilginin kullanılmasına ilişkin temel beceriler olarak tanımlanmıştır.

Fen bilimleri eğitimi; öğrencilerin günlük hayatta karşılaştıkları problemleri fark edebilmeleri, analiz edebilmeleri, çözüme yönelik karar verebilmeleri ve bu süreçleri deneyimlemeleri ile anlam kazanmaktadır. Fen bilimleri öğretimi sürecinde öğrencilerin günlük hayattaki olayları ve olguları fen bilimlerine özgü kavramlarla anlamlandırmaları, bilimsel becerileri uygun ve etkili bir şekilde kullanmaları, bu deneyimleri kazanıp kazanmadıklarını belirleyen göstergedir. Bu kapsamda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde esnek ve özgür öğrenme ortamlarında her öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda kendini tanımasına ve keşfetmesine imkân tanıyan birbiriyle ilişkili on üç farklı fen bilimleri alan becerisi geliştirilmiştir.

Alan becerileri; öğrencilerin yaşı, gelişimi ve öğrenme düzeyine göre bilgi, tutum ve davranışlarını günlük hayatla ilişkilendirerek somutlaştırmalarını sağlamak amacıyla yapılandırılmıştır. Bu çerçevede derslere özgü yapıları temsil eden alan becerileri ile öğrencilerin karmaşık ve soyut fikirleri eyleme dönüştürme, bilimsel araştırma süreçlerini yürütebilme ve değerlendirebilme, elde edilen kanıtları analiz edebilme, yorumlayabilme ve sonuçları farklı gösterim biçimleri ile temsil edebilme becerilerine sahip olmaları amaçlanmaktadır. Örneğin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde fen bilimleri alan becerileri arasında yer alan bilimsel gözlem becerisine sahip bir öğrenci; bilgiye ulaşmada veya bilgiyi yapılandırmada tüm duyularını doğrudan ya da dolaylı kullanan ve nesne, olgu, olay ve süreçlerle ilgili verileri toplayabilen birey olarak tanımlanmaktadır.

Fen bilimleri alan becerisini kazandırabilmek için

- Çocuğunuzun merak duygusunu teşvik ediniz. Örneğin kitaplardan, ansiklopedilerden, dost ve uzman kişilerden yararlanmasına destek olunuz.
- Çocuğunuza "Niçin?" sorusunun yerleşmesini sağlayacak ve gerçeği arama çabasına zemin hazırlayacak etkinliklere katılmasını sağlayınız.
- Çocuğunuza bilim, sanat, teknoloji vb. alanlar gibi zenginleştirilmiş öğrenme çevresi oluşturunuz.
- Çocuğunuzun bilim ve keşif ortamlarına katılımını destekleyiniz.
- Çocuğunuzun gözlem ve deney yapma, modelleme ve hipotezi test etme gibi etkinliklere katılımını sağlayınız. Örneğin doğada yürüyüş yapma, açık hava faaliyetleri.

Çocuğunuzun fen bilimleri alan becerisini geliştirebilmek için bilimsel gözlem, sınıflandırma, bilimsel gözleme dayalı tahmin, bilimsel veriye dayalı tahmin, operasyonel tanımlama, hipotez oluşturma, deney yapma, bilimsel çıkarım yapma, bilimsel model oluşturma, tümevarıma dayalı akıl yürütme, tümdengelime dayalı akıl yürütme, kanıt kullanma ve bilimsel sorgulama becerileri konularında ona yardımcı olabilirsiniz.

Sosyal Bilimler Alan Becerileri

Sosyal bilimler alan becerileri; gözlem yapma, mekânı algılama, zaman ve kronolojiyi algılama, değişim ve sürekliliği algılama, sosyal katılım ve empatik olmayı ifade eder.

Sosyal bilimler eğitimi; öğrencilerin deneyim kazanmaları, zaman içindeki değişimi değerlendirebilmeleri, eyleme geçmeleri, karşılaşılan problemlere cevap ve çözüm bulmaları ile anlam kazanmaktadır. Sosyal bilimler öğretimi sürecinde öğrencilerin

teorik bilgileri yaşama dönük uygulamalar ile birleştirmeleri, doğru bir şekilde yorumlamaları, analiz edebilmeleri ve sonuçları değerlendirebilmeleri öğrenmeyi belirleyen göstergedir. Bu kapsamda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde alanın kendine özgü yapısı ve çağın gereklilikleri göz önünde bulundurularak her öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda kendini tanımasına imkân sağlayan birbiriyle ilişkili sosyal alan becerileri belirlenmiştir. Öğrencilerin yaş, gelişim ve öğrenme düzeyine göre bilgi, tutum ve davranışlarını günlük hayat ile ilişkilendirerek somutlaştırmalarını sağlamak amacıyla alan becerileri yapılandırılmıştır. Bu çerçevede derslere özgü yapıları temsil eden alan becerileri ile öğrencilerin; etkin vatandaş olma, kendi kimliklerini geliştirme, akademik sosyal ve duygusal açıdan çok yönlü gelişme, maddi ve manevi açıdan bütüncül bir birey olarak yetişme, öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirme becerilerine sahip olmaları amaçlanmaktadır. Bireyin günlük hayatta ihtiyaç duyduğu sosyal becerilerinin geliştirilmesi bireye, yeni durumlara uyum sağlama, değişimi fark etme ve gelişen teknolojik yenilikleri günlük hayatta uygulama yeteneği kazandıracaktır.

Sosyal bilimler alan becerisini kazandırabilmek için

- Çocuğunuzun güçlü olan taraflarına odaklanarak, geliştirilmesi gereken yönlerine destek olunuz.
- Çocuğunuzun duygularını önemseyiniz ve onu anlamaya çalışınız.
- Çocuğunuza yardımlaşma ve paylaşma konusunda doğru örnek olunuz. Bu konuda olumlu davranışlarını pekiştiriniz.
- Çocuğunuzun ilgi ve yetenekleri doğrultusunda etkinliklere katılımını teşvik ediniz. Örneğin sanat, spor, sosyal ve kültürel aktiviteler.
- Çocuğunuzun karşılaştığı çeşitli durum ve problemlerde daha etkili çözüm yolları bulması konusunda ona yardım ediniz.

Çocuğunuzun sosyal bilimler alan becerisini geliştirebilmek için zamanı algılama ve kronolojik düşünme kanıta dayalı sorgulama ve araştırma, tarihsel empati, değişim ve sürekliliği algılama sosyal katılım, girişimcilik, mekânsal düşünme, coğrafi sorgulama, coğrafi gözlem ve saha çalışması, harita, tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram, mantıksal muhakeme, felsefi sorgulama, felsefi muhakeme, felsefi düşünce ortaya koyma, eleştirel sosyolojik düşünme, tarihsel sorun analizi ve karar verme becerileri konularında ona yardımcı olabilirsiniz.

C. SOSYAL-DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ

Öğrencilerin kendi ve başkalarının duygularını anlayabilme, aralarındaki sağlıklı iletişimi sürdürebilme becerilerini kapsar. Sosyal duygusal öğrenme becerileri, öğrencilerin okul içi ve okul dışı yaşamlarında başarılı olmaları için onları destekleyecek bir yeterlik kümesi olarak ele alınmaktadır. Bu beceriler, aynı zamanda dinamik niteliğiyle öğrencilerin bireysel farklılıklarına, okul ve çevrenin koşullarına, zamanın ruhuna ve geleceğin beklentilerine uyarlanabilir özelliktedir. Bu beceriler yaşantılar yoluyla öğrenilebilir, öğretilebilir, gelişebilir ve değişebilir yapıdadır. Sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin bu yapısı, modelde yer alan gelişim sürecinin tamamlayıcı ve bütüncül yönünü yansıtmaktadır. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; kişinin kendisi ve çevresi ile olumlu ilişkiler kurabilmesi, duygularını yönetebilmesi, empati yapabilmesi dolayısıyla sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için gerekli olan becerileri ifade etmektedir.

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri,

- Benlik becerileri
- Sosyal yaşam becerileri
- Ortak/Birleşik beceriler

şeklinde sınıflandırılmıştır.

Benlik Becerileri

Benlik becerileri, bireyin ihtiyacı olan kişisel kaynakları geliştirerek kullanabilmesini ifade etmektedir. Bu beceriler; **kendini tanıma/öz farkındalık, kendini düzenleme/öz düzenleme ve kendine uyarlama/öz yansıtma** olmak üzere üç benlik becerisi olarak tanımlanmıştır:

- **Kendini tanıma/Öz farkındalık becerisi,** kendi özelliklerinin ve bu özelliklerin duygu, düşünce ve davranışlara yansımalarının bilincinde olunmasını ifade eder.

Kendini tanıma/Öz farkındalık becerisini kazandırmak için

» Çocuğunuzun olumlu davranışlarını fark ederek bu olumlu davranışlarını ona ifade ediniz.

» Yeteneklerini fark etmesi için yetenekleri doğrultusunda ona görev veriniz.

» Farklı etkinliklere katılmasını sağlayınız.

Çocuğunuzun kendini tanıma/öz farkındalık becerisini geliştirebilmek için öğreneceği yeni bilgiyi nasıl öğrendiğini belirlemek, olaylar karşısında hangi duyguları yaşadığını fark etmek ve kendi duygularına ilişkin farkındalığını artırmaya yönelik çalışmalar yapması konularında ona yardımcı olabilirsiniz.

- **Kendini düzenleme/Öz düzenleme becerisi,** kişisel hedeflerine ulaşabilmek için kendi duygularını, davranışlarını değerlendirerek ve pekiştirerek kontrol edebilmesini ifade eder.

Kendini düzenleme/Öz düzenleme becerisi kazandırmak için

» Ev içinde kendinizin de uyacağınız kurallar oluşturunuz.

» Çocuğa yapabileceği görevler veriniz. Örneğin odasını kendisinin toplaması vb.

» Hedef oluşturmasına yardım ediniz. Örneğin liseyi bitirdikten sonra hangi üniversiteyi okuyacağı ve hangi mesleği seçeceği konusunda hedef oluşturmasına destek olmak vb.

» Çocuğunuza stresli olduğu zamanlarda kendini rahatlatmak için nefes egzersizleri gibi uygulamalar öğretiniz. Stresinizi etkili bir şekilde yönetme, hedefler belirleme ve bu hedeflere ulaşmak için kendinizi motive etme konularında çocuğunuza rol model olunuz. Örneğin çocuğunuzun yaşına uygun şekilde sakinleştirici stratejiler kullanabilirsiniz.

Çocuğunuzun kendini düzenleme/öz düzenleme becerisini geliştirebilmek için ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemesine, motivasyonunu ayarlamasına ve hedeflerini gerçekleştirebilmek için kendi duygu, düşünce ve davranışlarını yönetip değerlendirebilmesi konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

- **Kendine uyarlama/Öz yansıtma becerisi,** duygu, düşünce ve davranışlarını dönüştürmek ve geliştirebilmek için kendi duygu, düşünce ve davranışları üzerinde değerlendirmeler yapma ve bu değerlendirmelere dayalı tepkiler ortaya koymayı ifade eder.

Kendine uyarlama/Öz yansıtma becerisi kazandırmak için

» Çocuğunuzla bir durum hakkında konuşurken ona o andaki hislerini ve düşüncelerini değerlendirmesini sağlayacak sorular sorunuz.

» Duygusu ve düşüncesini değerlendirmesi sonucunda ne hissettiğini sorunuz.

» Yaptığı değerlendirmeleri yeni olay ve durumlara uyum sağlarken kullanabileceğini söyleyiniz.

Çocuğunuzun kendine uyarlama/öz yansıtma becerisini geliştirebilmek için kendini değerlendirmek ve duygu/düşünce/davranışlarını dönüştürmek konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Sosyal Yaşam Becerileri

Sosyal yaşam becerileri, bireyin toplumsal hayata etkin olarak katılabilmek ve günlük hayatta karşılaştığı problemlerin üstesinden gelebilmek için kullandığı becerileri ifade etmektedir. Bu beceriler, iletişim, iş birliği ve sosyal farkındalık becerisi şeklinde üç sosyal yaşam becerisi olarak tanımlanmıştır.

- **İletişim becerisi,** duygu, düşünce veya bilgilerin sözlü ya da sözsüz olarak başkalarına iletilmesini ifade eder.

İletişim becerisi kazandırmak için

» Çocuğunuza duyguların isimlerini öğretiniz.

» Çocuğunuza sorular sorarak duygu ve düşüncelerini ifade etmesine fırsat veriniz.

» Anlamadığı şeyler hakkında soru sorması için onu cesaretlendiriniz.

» Çocuğunuzu dinlemek için zaman ayırarak çocuğunuzla konuşurken onunla göz teması kurunuz. Çocuğunuzun sözünü bitirmesini bekleme ve çocuğunuzu anlamak için dinleme konularında ona rol modeli olunuz.

Çocuğunuzun iletişim becerisini geliştirebilmek için başkalarını etkin şekilde dinlemek, duygu ve düşünceleri ifade etmek, sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlamak, grup iletişimine katılmak ve iletişimin önündeki engellere çözüm üreterek ortadan kaldırmak konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

- **İş birliği becerisi,** ortak bir hedefe ulaşmak için iki veya daha fazla kişinin birlikte çalışabilmesini ifade eder.

İş birliği becerisi kazandırmak için

» Sizinle düşünce farklılıklarını tartışabileceği ortam yaratarak onu cesaretlendiriniz.

» Bir problemle ilgili alternatif fikirler ortaya koymasına fırsat veriniz.

» Ev işlerinde ondan yardım isteyerek birlikte bir işi tamamlayınız.

» Evdeki sorumluluklara katkı sağladığında onu takdir ediniz.

» İlgileri doğrultusunda takım sporlarına yönlendiriniz.

Çocuğunuzun iş birliği becerisini geliştirebilmek için kişi ve gruplarla iş birliği yapmak, düşüncelerini başkalarıyla tartışmak/müzakere etmek, farklı düşünceler üzerinde uzlaşma sağlayıp ortaklıklar kurmak, ekip (takım) çalışması yapmak, yardımlaşmak ve sosyal etkileşimlerle elde edilen kazanımları eyleme dönüştürmek konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

- **Sosyal farkındalık becerisi,** farklı geçmiş, kültür ve şartlardan gelen bireyler de dâhil olmak üzere başkalarının bakış açılarını anlama ve onlarla empati (kendini duygu ve düşüncede bir başkasının yerine koyabilmek) yapmayı ifade eder.

Sosyal farkındalık becerisi kazandırabilmek için

» Çocuğunuzla diğer insanların duyguları hakkında konuşunuz.

» Başkalarının davranışları altında yatan duyguları anlaması için farklı durumlarda yaşadığınız duyguları ifade ediniz.

» İnsanların farklı özelliklerinin olmasının insanları özel kıldığını, farklılıklara saygı duymanın, katılmasanız da diğer insanların düşüncelerine ve duygularına karşı duyarlı olmanın önemi hakkında konuşunuz.

» Farklı kültürlerden arkadaş edinmesi için fırsat sununuz.

» Teşekkür, takdir ve yardım etmenin insanları mutlu edeceğini ona öğretiniz.

» STK'lerde gönüllü çalışmalar yapması için cesaretlendirerek çalışmaları yaptığında çocuğunuzu takdir ediniz.

Çocuğunuzun sosyal farkındalık becerisini geliştirebilmek için sosyal ipuçlarını dikkate almak, başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlamak, başkalarına karşı anlayış geliştirerek saygı göstermek ve toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmek konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Ortak/Birleşik Beceriler

Ortak/birleşik beceriler, benlik becerileri, sosyal yaşam becerileri ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin yapısını oluşturmaktadır. Bu beceriler uyum, esneklik ve sorumlu karar verme olmak üzere üç ortak/birleşik beceri olarak tanımlanmıştır.

- **Uyum becerisi,** bireyin hem benliği hem de çevresi ile dengeli bir ilişki kurup bu ilişkiyi sürdürebilmesini ifade eder.

Uyum becerisi kazandırabilmek için

» Çeşitli spor, sanat, kültürel çalışmalara katılmalarını sağlayınız.

» Yeni konuları ve bakış açılarını öğrenmesi için çocuğunuzu teşvik ediniz.

» Yeni bir durumla baş edebilmek için başkalarından yardım almasının normal olduğunu anlatınız.

» Zorluklarla baş edebilmek için başkalarından yardım istediğiniz konulardan örnekler veriniz.

Çocuğunuzun uyum becerisini geliştirebilmek için yeni, değişen ve belirsiz durumları anlamak; yeni, değişen ve belirsiz durumlar karşısında değişime açık ve istekli olmak; yeni, değişen ve belirsiz durumlarla başa çıkmak için düşünce biçimini ayarlamak, yeni, değişen ve belirsiz durumlarda davranış veya eylemin doğasını, seviyesini ve derecesini ayarlamak; yeni, değişen ve belirsiz bir çevreyle başarılı bir şekilde etkileşime geçmek için duygusal tepkileri ayarlamak konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

- **Esneklik becerisi,** ortaya çıkan yeni bir duruma uyum sağlayabilmeyi, mevcut çözümleri güncelleyerek farklı çözümler üretilebilmeyi ifade eder.

Esneklik becerisi kazandırabilmek için

» Zorluklar karşısında mücadele ettiğiniz ve vazgeçmediğiniz durumlarla ilgili hayatınızdan anekdotlar paylaşınız.

» Bir sorun karşısında birden fazla çözüm yolu olabileceğini ona öğretiniz.

Çocuğunuzun esneklik becerisini geliştirebilmek için zor durumlara farklı çözümler bulmak ve yeni durumlara uyum sağlamak konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

- **Sorumlu karar verme becerisi,** çocuğunuzun davranışlarının sonuçlarını gerçekçi bir şekilde değerlendirebilmesidir.

Sorumlu karar verme becerisi kazandırabilmek için

» Çocuğunuza, uygun durumlarda karar verme sorumluluğu veriniz.

» Çocuğunuzun sorumlu karar vermesi konusunda ona örnek olunuz.

» Seçimleriniz sonucu ortaya çıkan sorumlulukları üstlenmeniz konusunda ona örnek olunuz.

» *Çocuğunuzun sorumlu karar verme becerisini geliştirebilmek için problemleri tanımlayıp çözmek, eylemlerinin sonuçlarını öngörmek, gerekçeli yargıda bulunmak, alınan kararların ahlaki olarak uygunluğunu değerlendirmek ve derinlemesine düşünmek konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.*

Ç. OKURYAZARLIK BECERİLERİ

İnsanların yeni durumlara kendilerini uyarlayabilmeleri, değişimi fark edebilmeleri, kendi kendilerine öğrenebilmeleri ve gelişen teknolojilerle birlikte bu yenilikleri uygulayabilmeleri için alandan bağımsız okuryazarlığın bir beceri olarak öğrencilere kazandırılması Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öncelikli amaçlarından biridir.

Öğrencilerin sistem okuryazarı olarak yetiştirilmesi, günümüz eğitim anlayışlarının oldukça önemli bir parçası hâline gelmiştir. Eğitim sürecinde sistem düşünme becerisinin sistem okuryazarlığı ile geliştirilmesi, öğrencilerde geliştirilmeye çalışılan birçok okuryazarlığın temel hedeflerine bütüncül olarak ulaşılmasını sağlamaktadır.

21. yüzyıl eğitim anlayışında öğrencilerin sadece bilgi sahibi olmaları değil aynı zamanda bu bilgileri nasıl yorumlayacakları, uygulayacakları ve farklı bağlamlarda kullanacakları da büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle çeşitli okuryazarlık türleri, öğrencilerin modern dünyada etkili ve sorumlu bireyler olarak yetişmelerine yardımcı olacak şekilde müfredatta yer almaktadır. Ailelerin bu okuryazarlık türlerini çocuklarına kazandırma sürecinde aktif bir rol oynaması, öğrencilerin gelişimine büyük katkı sağlamaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programları kapsamında

- bilgi,
- kültür,
- vatandaşlık,
- veri,
- sürdürülebilirlik,
- sanat,
- dijital,
- finansal,
- görsel okuryazarlık

türlerine yer verilmiştir.

Bilgi Okuryazarlığı

Bilgi okuryazarlığı, bireylerin bilgiye nasıl ulaşacaklarını, onu nasıl değerlendireceklerini ve nasıl kullanacaklarını bilme yeteneğidir.

Bilgi okuryazarlığı becerisi kazandırabilmek için

- Çocuğunuzun çeşitli bilgi kaynaklarına erişimini sağlayarak ve bilgiye nasıl ulaşacaklarını öğreterek araştırma becerilerini destekleyiniz. Örneğin kütüphane ziyaretleri veya internet araştırmaları bu süreci destekleme vb.
- Çocuğunuza, bilgiyi değerlendirirken kaynakların güvenilirliğine dikkat etmeyi öğreterek kaynakları değerlendirmeyi öğretiniz. Örneğin bir haberin veya makalenin kaynağının güvenilir olup olmadığını sorgulamak vb.
- Çocuğunuzun topladığı bilgileri düzenlemesine ve bilgiyi organize etmesine yardımcı olunuz. Örneğin not alma teknikleri veya dijital araçlar kullanma vb.

Çocuğunuzun bilgi okuryazarlığı becerisini geliştirebilmek için bilgi ihtiyacını fark etme, bilgiyi toplama, özetleme, sentezleme ve bilgiyi kullanarak eleştirel düşünme konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Dijital Okuryazarlık

Dijital okuryazarlık, bireylerin dijital araçları etkili ve etik bir şekilde kullanma yeteneğidir.

Dijital okuryazarlık becerisi kazandırabilmek için

- Çocuğunuza bilgisayarı, tableti ve interneti nasıl kullanacağını öğreterek bu araçları güvenli bir şekilde kullanmalarını sağlayınız.
- İnternetteki davranışlarının sorumluluğunu almayı öğreterek dijital etiği anlatınız. Örneğin çevrim içi gizlilik ve siber zorbalık konularında bilgi verme vb.
- Dijital öğrenme araçları ve eğitim uygulamaları gibi kaynakları kullanarak çocuğunuzun dijital becerilerini geliştiriniz.

Çocuğunuzun dijital okuryazarlık becerisini geliştirebilmek için dijital bilgiye ulaşma ve bilgiyi tanıma, dijital iletişimi anlama, fikrî mülkiyet haklarını bilerek davranma, dijital bilgiyi anlamlandırma, dijital ortamlar için içerik oluşturma ve paylaşma, iletişim kurma ve paylaşma, dijital araçlarla iş görme, e-güvenlik önlemleri alma ve dijital bilgiyi kullanarak eleştirel düşünme konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Finansal Okuryazarlık

Finansal okuryazarlık, bireylerin finansal kavramları anlama, para yönetimi ve yatırım yapma yeteneğidir.

Finansal okuryazarlık becerisi kazandırabilmek için

- Çocuğunuza para biriktirme, harcama ve bütçe yapma gibi temel para yönetimini öğretiniz.
- Çocuğunuza bir kumbara vererek para biriktirme alışkanlığını kazandırınız.
- Alışveriş gibi günlük etkinliklerde çocuğunuza fiyatları karşılaştırma ve parasını yönetme fırsatları sununuz.

Çocuğunuzun finansal okuryazarlık becerisini geliştirebilmek için geliri anlama, para yönetimini sağlama, bilinçli harcama yapma ve borçlanma, düzenli tasarruf yapma ve yatırımları yönetme ile finansal teknolojileri anlamlandırma konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Görsel Okuryazarlık

Görsel okuryazarlık, bireylerin görsel bilgileri anlama, yorumlama ve kullanma yeteneğidir.

Görsel okuryazarlık becerisi kazandırabilmek için

- Çocuğunuzla film, fotoğraf veya reklam gibi görsel içerikleri inceleyerek bunları nasıl yorumlayabileceklerini tartışınız.
- Görsel sanat projelerine katılmalarını teşvik ederek yaratıcı projeler oluşturmasına yardım ediniz. Örneğin fotoğraf çekme veya çizim yapma gibi.
- Çocuğunuza medya içeriklerini eleştirel bir gözle nasıl değerlendireceğini medya okuryazarlığı çerçevesinde öğretiniz.

Çocuğunuzun görsel okuryazarlık becerisini geliştirebilmek için görseli anlama, yorumlama, görsel hakkında eleştirel düşünme ve görsel iletişim uygulamaları oluşturma konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Kültür Okuryazarlığı

Kültür okuryazarlığı, bireylerin farklı kültürleri ve gelenekleri anlamaları, onlara saygı duymaları ve kültürel farklılıkları kabul etmeleri yeteneğidir.

Kültür okuryazarlığı becerisi kazandırabilmek için

» Çocuğunuzu farklı kültürler hakkında bilgilendiriniz. Kültürel etkinlikler, festival katılımları ve çok kültürlü hikâye kitapları bu süreçte yardımcı olabilir.

» Kendi kültürel ön yargılarınızı sorgulayınız ve çocuğunuza farklı kültürlere karşı açık fikirli olmayı öğretiniz.

» Farklı dillerde kelimeler öğrenmesini veya yabancı dil derslerine katılmasını sağlayınız. Bu faaliyetler çocuğunuzda kültürel anlayışı artırabilir.

Çocuğunuzun kültür okuryazarlık becerisini geliştirebilmek için kültürü kavrama, kültürü sürdürme ve kültürel etkileşim konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Vatandaşlık Okuryazarlığı

Vatandaşlık okuryazarlığı, bireylerin toplum içinde etkili vatandaşlar olabilmeleri için gerekli bilgi ve becerilere sahip olma yeteneğidir.

Vatandaşlık okuryazarlık becerisi kazandırabilmek için

» Çocuğunuzu toplumsal projelere veya gönüllülük faaliyetlerine katılmaya teşvik ediniz. Bu, onların topluma olan katkılarını artırır.

» Güncel olaylar hakkında çocuğunuzla tartışmalar yaparak ve onların kendi görüşlerini ifade etmelerine fırsat tanıyınız.

» Çocuğunuza birey olarak sahip oldukları hakları ve sorumlulukları öğreterek bu konularda bilgi sahibi olmalarını sağlayınız.

Çocuğunuzun vatandaşlık okuryazarlık becerisini geliştirebilmek için vatandaşlığı anlama, vatandaşlık hak ve sorumluluklarını sorgulama, vatandaşlık hak ve sorumluluklarını kullanma ve hak arama konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Veri Okuryazarlığı

Veri okuryazarlığı, bireylerin veriyi anlama, değerlendirme, analiz etme ve etkili bir şekilde kullanma yeteneğidir.

Veri okuryazarlığı okuryazarlık becerisi kazandırabilmek için

» Çocuğunuzu verileri incelemeye ve yorumlamaya teşvik ederek veri ile çalışmayı öğretiniz. Örneğin günlük hava durumu raporlarını inceleyebilir veya aile bütçesi ile ilgili basit analizler yapabilir.

» Grafikler ve tablolar üzerinde çalışarak verilerin görsel temsilini anlamalarını sağlayınız.

» Çocuğunuza verileri eleştirel bir şekilde değerlendirmeyi ve verilerden sonuç çıkarma becerisini kazandırınız.

Çocuğunuzun veri okuryazarlığı becerisini geliştirebilmek için sorular sorma ve olası sonuçları düşünme, veri oluşturma, verileri sayısallaştırma ve ölçme, verileri düzenleme ve işleme, verileri görselleştirme, verileri basitleştirme ve dönüştürme, örüntüleri betimleme ve analiz etme, bilgiye ulaşma için veriyi yorumlama, yeni bilgiyi kullanma ve yapılandırma konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

Sürdürülebilirlik okuryazarlığı, bireylerin çevreye duyarlı, sürdürülebilir yaşam tarzları benimseme ve çevresel etkileri anlama yeteneğidir.

Sürdürülebilirlik okuryazarlık becerisi kazandırabilmek için

- Çocuğunuza doğayı koruma, geri dönüşüm ve enerji tasarrufu konularında bilgi vererek çevre bilinci oluşturunuz. Örneğin bu konularda evde uygulamalar yapma.
- Çocuğunuzla doğa gezilerine çıkınız ve çevresel etkiler hakkında çocuğunuzla konuşunuz.
- Evde sürdürülebilir yaşam tarzları uygulayarak yeşil uygulamalar hakkında çocuğunuzu bilgilendiriniz. Örneğin kompost yapma veya su tasarrufu.

Çocuğunuzun sürdürülebilirlik okuryazarlığı, becerisini geliştirebilmek için sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan sistemleri anlama, sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan sistemleri çözümleme, sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan sistemleri yapılandırma, sürdürülebilir olmayan sistemlere yönelik problemleri ve sorunları tartışma, sürdürülebilir sistem davranışlarını tahmin eden araçları oluşturma/seçme/kullanma sistemlerin sürdürülebilirliğini etkileyen problemleri çözme, sistemlerin sürdürülebilirliği için geliştirdiği çözüm önerilerini eyleme dönüştürme konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

Sanat Okuryazarlığı

Sanat okuryazarlığı, sanat türlerini ve tekniklerini anlama, sanat eseri inceleme, sanatı kültürel, tarihî ve sosyal bağlamda anlama ile sanatsal pratik geliştirme yeteneğidir.

Sanat okuryazarlık becerisi kazandırabilmek için

- Çocuğunuzu çeşitli sanat etkinliklerine götürünüz.
- Çocuğunuzun yaratıcı olması için evde sanat materyalleri sağlayarak çocuğunuzun resim, müzik veya el sanatları gibi yaratıcı faaliyetlerde bulunmasına imkân tanıyınız.
- Sanat eserleri veya müzik parçaları hakkında konuşarak çocuğunuzun sanatı yorumlama becerisini geliştiriniz.

Sanat okuryazarlığı, bireylerin sanatı anlama, değerlendirme ve yaratıcı ifadelerle ilgilenme yeteneğidir. Çocuğunuzun sanat okuryazarlığı, becerisini geliştirebilmek için sanat türlerini ve tekniklerini anlama, sanat eseri inceleme; sanatı kültürel, tarihî ve sosyal bağlamda anlama ve sanatsal pratik geliştirme konusunda ona yardımcı olabilirsiniz.

EĞİLİMLER

Eğilim; kişinin sahip olduğu becerileri gerekli durumlarda niyet, duyarlılık, isteklilik ve değerlendirme ögeleri doğrultusunda nasıl kullandığı ile ilgili zihinsel örüntüyü ifade etmektedir. Bu özellikleri ile eğilimler; kişinin sahip olduğu bilgi, beceri, motivasyon, strateji, hedef, öğrenme yaklaşımları gibi pek çok öğretimsel unsuru içinde barındırmaktadır.

Eğilimler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programlarında temel bir bileşen olarak yer almaktadır. Bu kapsamda eğilimler öğrencilerin; kavramsal becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerilerini, okuryazarlık becerilerini, alana özgü becerileri ve sahip oldukları değerleri etkili ve verimli bir biçimde kullanmalarını sağlamaktadır. Eğilimler, bu becerileri hem birbirinden bağımsız hem de bütüncül şekilde desteklemektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde eğilimler;

A. Benlik Eğilimleri

B. Sosyal Eğilimler

C. Entelektüel Eğilimler

olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

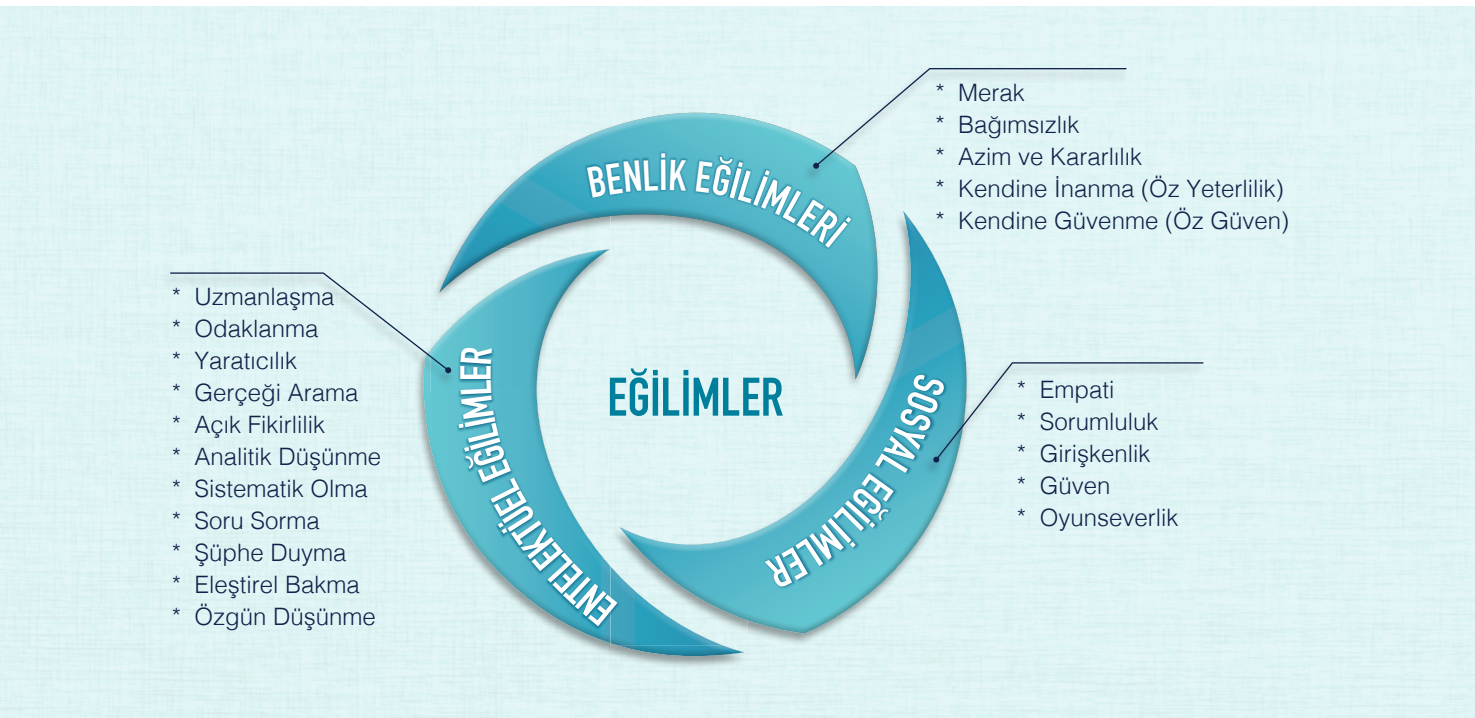

A. BENLİK EĞİLİMLERİ

Bireyin içsel özelliklerini ve kişiliğini sahip olduğu becerilere yansıtmasını ifade eder. Benlik eğilimleri merak, bağımsızlık, azim ve kararlılık, kandine inanma (öz yeterlilik) ve kendine güvenmedir (öz güven).

- **Merak,** bireyin dünyayı anlama ve keşfetme arzusudur. Meraklı bireyler, öğrenme sürecine doğal bir motivasyonla yaklaşır ve sürekli olarak yeni bilgileri keşfetmek ister.

Çocuğunuzun merak eğilimini geliştirmek için

» Çocuğunuzun sorular sormasını teşvik ediniz ve onların merakını besleyiniz. Herhangi bir konuyla ilgili daha fazla bilgi edinmek istediğinde onu destekleyerek soru sormaya teşvik ediniz.

» Yeni yerler keşfetmek, farklı kültürleri tanımak veya doğa gezileri yapmak gibi etkinlikler planlayarak keşfetme fırsatları sununuz.

» Çocuğunuzun etrafındaki dünyayı dikkatlice gözlemlemesini sağlayınız. Birlikte çevrenizdeki olayları, doğayı veya sosyal durumları incelemesini sağlayarak onun gözlem yeteneğini geliştiriniz.

» Çocuğunuzun bilim, sanat, tarih gibi farklı alanlarda bilgi edinmesini sağlayınız ve farklı alanlarla tanıştırınız.

» Merak uyandıracak kitaplar ve belgeseller sunarak çocuğunuzun farklı alanlarda bilgi sahibi olmasını teşvik ediniz.

- **Bağımsızlık,** bireyin kendi kararlarını alabilme, kendi kendine yeterlilik gösterebilme ve dış etkenlerden bağımsız olarak hareket edebilme yeteneğidir.

Çocuğunuzun bağımsızlık eğilimini geliştirmek için

» Çocuğunuza yaşına uygun sorumluluklar veriniz. Örneğin ev işlerinde yardım etmek veya kendi odasını düzenleme.

» Çocuğunuzun kendi ile ilgi kararlarını kendisinin almasına ve bu kararların sonuçlarıyla yüzleşmesine izin veriniz. Örneğin kıyafetlerini seçmesine veya arkadaşlarıyla nasıl vakit geçireceğine karar vermesine fırsat tanıyınız.

» Çocuğunuzu karşılaştığı sorunları kendi başına çözmesi için teşvik ediniz ve onun problem çözme becerilerini destekleyiniz. Gerekli durumlarda çocuğunuza rehberlik ederek çözüm yollarını onların bulmasına izin veriniz.

» Çocuğunuzun kişisel ihtiyaçlarını (yemek hazırlama, temizlik, organize olma vb.) kendi başına halletmesine olanak tanıyınız.

» Güvenli sınırlar içinde risk almasını destekleyiniz. Yeni şeyler denemesi ve hata yaparak öğrenmesi çocuğunuzda bağımsızlık duygusunu güçlendirir.

- **Azim ve kararlılık,** bireyin uzun vadeli hedeflerine ulaşma konusunda sebat etme ve karşılaştığı zorluklara rağmen devam etme yeteneğidir.

Çocuğunuzun azim ve kararlılık eğilimini geliştirmek için

» Çocuğunuzla birlikte ulaşılabilir ve ölçülebilir hedefler belirleyiniz. Bu hedeflere nasıl ulaşacağına dair planlar yapmasına yardımcı olunuz.

» Çocuğunuza uzun vadeli başarıların zaman ve çaba gerektirdiğini gösteriniz. Sabırlı olmanın ve küçük adımlar atarak ilerlemenin önemini vurgulayınız.

» Çocuğunuza başarısızlıkların birer öğrenme fırsatı olduğunu öğretiniz. Başarısızlıklarla nasıl başa çıkılacağına dair stratejiler geliştiriniz.

» Çocuğunuzun çabalarını ve ilerlemelerini fark ediniz ve onlara pozitif geri bildirimlerde bulununuz. Bu, onun motivasyonu pekiştirir.

» Kendi hayatınızda kararlılık gösterdiğiniz örnekleri çocuğunuzla paylaşarak ona zorluklarla nasıl başa çıkacağı konusunda rol model olunuz.

- **Kendine inanma (öz yeterlilik),** bireyin kendi yeteneklerine güvenmesi ve belirli bir görevi başarıyla yerine getirebileceğine inanmasıdır.

Çocuğunuzun kendine inanma eğilimini geliştirmek için

» Çocuğunuzun baş edebileceği görevleri tamamlamasına izin veriniz. Küçük başarılar, kendine olan inancını artırır.

» Çocuğunuzdan neler beklediğinizi açıkça ifade ederek ve onların başarılarına olan güveninizi gösteriniz.

» Çocuğunuzun çabalarını ve başarılarını teşvik ediniz. Onlara güven duyduğunuzu hissettiriniz.

» Çocuğunuzun olumsuz öz eleştirilerle başa çıkmasına yardımcı olunuz. Hata yaparak öğrenmenin doğal olduğunu ve bu durumun büyümenin bir parçası olduğunu anlamasını sağlayınız.

» Çocuğunuzun yeni deneyimler kazanmasına ve kendi başına başarabileceğine inanmasına izin veriniz. Gerekli durumlarda çocuğunuza rehberlik ederek çözümleri onun bulmasına olanak tanıyınız.

- **Kendine güvenme (öz güven),** bireyin kendi değerine, yeteneklerine ve başarılarına olan inancıdır.

Çocuğunuzun kendine güvenme eğilimini geliştirmek için

» Çocuğunuza sevgi ve onu destekleyici bir ortam sununuz. Kendilerini değerli hissetmeleri için onları destekleyiniz.

- Çocuğunuzun güçlü yönlerini ve başarılarını öne çıkararak kendilerine olan güvenlerini artırınız.
- Çocuğunuza kendi başarılarınız ve mücadeleleriniz hakkında konuşarak rol model olunuz.
- Çocuğunuzun sosyal becerilerini geliştirmesine yardımcı olunuz. Sosyal etkileşimler, kendine güveni artırmada önemli bir rol oynar.
- Çocuğunuza yapıcı eleştirilerde bulunurken nazik davranarak onların kendilerini geliştirmelerine yardımcı olunuz. Eleştirinin bir büyüme aracı olduğunu öğretiniz.

B. SOSYAL EĞİLİMLER

Sosyal eğilimler, bireyin içsel özelliklerini ve kişiliğini sosyal bir ortam içerisinde sergileyeceği becerilere yansıtmasını ifade eder. Bu eğilimler, öğrencilerin sosyal bir ortamda etkin ve pozitif bireyler olarak yer alabilmelerini sağlar. Aileler bu eğilimleri çocuklarına kazandırmada önemli bir rol oynar.

Sosyal eğilimler empati, sorumluluk, girişkenlik, güven ve oyunseverliktir.

- **Empati,** bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi sürecidir.

Çocuğunuzda empati eğilimini geliştirmek için

- Çocuğunuzla farklı duygular hakkında konuşunuz ve bu duyguların nasıl hissettirdiğini tartışınız. Örneğin "Bu durum sana neler hissettiriyor?" gibi sorular sorunuz.
- Çocuğunuzla hikâye veya oyun aracılığıyla farklı duyguları ve durumları canlandırarak duygularını anlamalarına yardımcı olunuz.
- Çocuğunuza başkalarına empati gösteren davranışlar sergileyiniz ve bu davranışları çocuğunuza açıklayınız. Empati kurma ile ilgili deneyimlerinizi onunla paylaşınız.
- Çocuğunuz empatik beceri sergilediğinde bu davranışlarını takdir ederek bu tür davranışların değerini vurgulayınız.
- Çocuğunuzun farklı insanların bakış açılarını ve duygularını anlamasına yardımcı olmak için çeşitli hikâyeler ve deneyimler paylaşınız.

- **Sorumluluk,** bireyin kendi davranış ve kararlarının sonuçlarını üstlenme yeteneğidir. Sorumluluk sahibi bireyler, görevlerini ve rollerini etkin bir şekilde yerine getirebilirler.

Çocuğunuzda sorumluluk eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzu yaşına uygun günlük sorumluluklara dâhil ederek cesaretlendiriniz. oyuncaklarını toplamak veya sofrayı kurmak gibi gündelik hayattan görevler veriniz.

» Çocuğunuzu aile içindeki bazı karar alma süreçlerine dâhil ederek kendi seçimlerinin sonuçlarını görmesine izin veriniz.

» Çocuğunuzun hatalar yapmasına izin vererek bu hataları öğrenme fırsatı olarak kullanınız. Hata yapmanın doğal olduğunu ve hatalardan ders alarak öğrenmenin önemli olduğunu vurgulayınız.

» Çocuğunuzun zamanını ve görevlerini planlamasına yardımcı olunuz. Kendi hedeflerini belirlemelerini ve bu hedeflere ulaşmak için planlar yapmalarını teşvik ediniz.

- **Girişkenlik,** bireyin sosyal ortamlarda kendini ifade edebilme, inisiyatif alabilme ve yeni fırsatlar yaratma yeteneğidir. Girişken bireyler, sosyal çevrelerinde daha etkili ve aktif olurlar.

Çocuğunuzda girişkenlik eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzun düşüncelerini ve duygularını özgürce ifade etmesine izin veriniz ve onun görüşlerini dinleyerek ciddiye alınız.

» Çocuğunuzu yeni etkinlikler denemeye ve ilgi alanlarını keşfetmeye teşvik ediniz. Örneğin yeni bir spor veya sanat dalına katılmalarını destekleyiniz.

» Çocuğunuzun karşılaştığı sorunları kendi başına çözmesi için onu teşvik ediniz. Çocuğunuza rehberlik ederek çözüm bulma sürecini onun yönetmesine izin veriniz.

» Çocuğunuzun yeni projeler veya girişimler başlatma isteğini destekleyiniz. Örneğin bir okul projesi veya topluluk etkinliği organize etmeleri için onları cesaretlendiriniz.

» Çocuğunuzun yeteneklerine ve fikirlerine güven duyduğunuzu gösteriniz. Onların inisiyatif almasına ve liderlik rollerine girmesine izin veriniz.

- **Güven,** bireyin sosyal ilişkilerde dürüstlük, sadakat ve karşılıklı anlayış temelinde davranmasıdır. Güvenli ilişkiler, toplumsal uyum ve iş birliği için gereklidir.

Çocuğunuzda güven eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuza iletişimde dürüst olmanın önemini öğreterek onunla her zaman açık bir iletişim kurmaya özen gösteriniz.

» Çocuğunuza verdiğiniz sözleri tutarak söz ve davranışlarınızda tutarlı olmanın önemini anlatınız.

» Çocuğunuzun duygularını ve düşüncelerini paylaşabileceği güvenli bir ortam sağlayarak onun kaygılarını ve endişelerini ciddiye alınız.

» Başkalarına karşı güven verici davranışlar sergileyerek çocuğunuza rol model olunuz.

- **Oyunseverlik,** bireyin sosyal ortamlarda eğlence ve yaratıcılık yoluyla iletişim kurabilme ve kendini ifade edebilme yeteneğidir. Oyunsever bireyler, sosyal ilişkilerde daha mutlu ve yaratıcı olurlar.

Çocuğunuzda oyunseverlik eğilimi geliştirmek için

» Ailece oyunlar oynayarak ve eğlenceli etkinlikler düzenleyerek çocuğunuzla eğlenmeye zaman ayırınız.

» Sanat, müzik, dans gibi yaratıcı faaliyetlere katılmalarını teşvik ederek çocuğunuzun yaratıcılığını ve oyunseverliğini geliştiriniz.

» Çocuğunuzla birlikte takım oyunları veya interaktif oyunlar oynayarak onun sosyal oyun becerilerini geliştiriniz.

» Çocuğunuzun oyun ve eğlence aracılığıyla öğrenmesini destekleyiniz.

» Aile ortamında pozitif ve eğlenceli bir atmosfer yaratarak sosyal oyun becerilerini geliştirmesine yardımcı olunuz.

C. ENTELEKTÜEL EĞİLİMLERİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğrencilerin zihinsel ve düşünsel becerilerini geliştirmeye odaklanan çeşitli entelektüel eğilimleri ifade eder.

Entelektüel eğilimler; uzmanlaşma, odaklanma, yaratıcılık, gerçeği arama, açık fikirlilik, analitik düşünme, sistematik olma, soru sorma, şüphe duyma, eleştirel bakma ve özgün düşünmedir.

- **Uzmanlaşma,** belirli bir alanda derinlemesine bilgi ve beceri sahibi olmayı ifade eder. Bu eğilim, bireylerin bir konuda derinlemesine çalışarak uzman olmalarını sağlar.

Çocuğunuzda uzmanlaşma eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzun ilgi duyduğu konuları keşfetmesine yardımcı olunuz. Bu konularda derinlemesine bilgi edinmeleri için onu teşvik ediniz.

» Çocuğunuzun ilgi alanında uzman kişilerle tanışmasını sağlayarak, onların deneyimlerinden faydalanmalarını destekleyiniz.

» Çocuğunuzu belirli bir konuda proje yapmaya teşvik ediniz.

» Çocuğunuzun ilgilendiği alanda kitaplar, makaleler veya çevrim içi kaynaklara erişimini sağlayınız.

- **Odaklanma,** belirli bir görev veya hedefe konsantre olma yeteneğidir. Odaklanma becerisi, bireylerin dikkatlerini verimli bir şekilde yönlendirmelerine ve işlerini etkin bir şekilde tamamlamalarına yardımcı olur.

Çocuğunuzda odaklanma eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuza dikkat dağıtıcı unsurlardan arınmış bir çalışma ortamı sağlayınız.

» Çocuğunuzun görevlerini planlamasına ve zamanını etkin bir şekilde yönetmesine yardımcı olunuz.

» Uzun süreli çalışmalar sırasında kısa molalar vermenin önemini vurgulayınız.

» Çocuğunuzun kısa ve uzun vadeli hedefler belirlemesine yardımcı olarak bu hedeflere odaklanmalarını teşvik ediniz.

- **Yaratıcılık,** yeni ve orijinal fikirler üretebilme yeteneğidir. Yaratıcı bireyler, farklı düşünme yollarını keşfederek inovatif çözümler üretebilirler.

Çocuğunuzda yaratıcılık eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzun sanatsal etkinliklere katılmasını teşvik ediniz.

» Onunla yaratıcı düşünmeyi teşvik eden bulmacalar ve oyunlar oynayınız.

» Çocuğunuzun hayal gücünü kullanarak hikâyeler anlatmasını veya oyunlar yaratmasını destekleyiniz.

» Çocuğunuza yaratıcı düşünmeyi teşvik eden sorular sorunuz. "Nasıl farklı bir şekilde yapabilirim?" vb.

- **Gerçeği arama,** doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma isteğidir. Bu eğilim, bireylerin eleştirel düşünerek doğru bilgiyi bulma ve doğrulama yeteneklerini geliştirir.

Çocuğunuzda gerçeği arama eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzu farklı kaynaklardan bilgi edinmeye teşvik ediniz ve ona bilgiye nasıl erişileceğini, nasıl araştırma yapacağını öğretiniz.

» Çocuğunuza bilgiyi doğrulama ve kaynak güvenilirliğini değerlendirme yollarını öğretiniz.

» Çocuğunuzu öğrendiği bilgileri sorgulamaya ve doğruluğunu test etmeye teşvik ediniz.

» Farklı bilgi kaynaklarını kullanarak çeşitli perspektifleri görmelerini sağlayınız.

- **Açık fikirlilik,** farklı görüş ve fikirleri anlamaya ve kabul etmeye hazır olma durumudur. Açık fikirli bireyler, değişik bakış açılarına saygı gösterir ve yeni bilgiler öğrenmeye açıktır.

Çocuğunuzda açık fikirlilik eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzu farklı kültürler, yaşam tarzları ve düşünce tarzları hakkında bilgi edinmeye teşvik ediniz.

» Aile içi sohbetlerde, aile üyelerinin görüşlerini ifade etmelerine fırsat tanıyınız. Çocuğunuzun kendi görüşlerini özgürce ifade etmesine de izin veriniz.

» Çocuğunuzun fikirlerini ön yargısız bir şekilde dinleyerek ona da başkalarını aynı şekilde dinlemenin önemini anlatınız.

» Çocuğunuzu yeni ve farklı bakış açısı geliştirebilmesi için teşvik ediniz.

- **Analitik düşünme,** bilgiyi ayrıntılı bir şekilde analiz etme ve karmaşık problemleri çözme yeteneğidir. Analitik düşünen bireyler, verileri değerlendirir ve mantıklı sonuçlar çıkarır.

Çocuğunuzda analitik düşünme eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzla birlikte problemleri analiz ederek farklı çözüm yolları geliştiriniz.

» Çocuğunuzun matematik problemleri, mantık bulmacaları veya strateji oyunları gibi analitik düşünme gerektiren etkinliklere katılımını sağlayınız.

» Çocuğunuzun veri toplama, düzenleme ve analiz etme becerilerini geliştiriniz.

» Çocuğunuza neden-sonuç ilişkilerini sorgulamasını teşvik eden sorular sorunuz.

- **Sistematik olma,** belirli bir düzen ve yöntem kullanarak çalışmayı ifade eder. Sistematik bireyler, işleri organize eder ve planlı bir şekilde yürütürler.

Çocuğunuzda sistematik olma eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzun görevlerini organize etmesine ve planlamasına yardımcı olunuz.

» Büyük projeleri veya görevleri daha küçük, uygulanabilir adımlara bölerek nasıl planlayacağını ona öğretiniz.

» Günlük rutinler oluşturarak çocuğunuzu düzenli ve sistematik bir yaşam tarzı geliştirmeye teşvik ediniz.

- **Soru sorma,** merak ve öğrenme isteğiyle sorular sorma yeteneğidir. Bu eğilim, bireylerin daha fazla bilgi edinmesini ve konuları derinlemesine anlamasını sağlar.

Çocuğunuzda soru sorma eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzun merak ettiği konularda sorular sormasına izin vererek sorulara cevap bulması için bilgi toplama, araştırma vb. konularda ona destek veriniz.

» Çocuğunuzun "Neden?", "Nasıl?" ve "Ne zaman?" gibi temel sorular sorması konusunda ona örnek olunuz.

- **Şüphe duyma,** bilgiyi ve kabul edilen gerçekleri sorgulama eğilimidir. Bu, bireylerin daha derinlemesine düşünmesini ve bilgiyi eleştirel bir şekilde değerlendirmesini sağlar.

Çocuğunuzda şüphe duyma eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuza bilgiyi eleştirel bir gözle değerlendirmenin önemini vurgulayarak ona eleştirel bakış açısı kazandırınız.

» Çocuğunuza sağlıklı bir şüphecilik duygusu kazandırarak her bilginin bu yolla doğrulanması gerektiğini vurgulayınız.

» Farklı fikirleri tartışarak çocuğunuzun kendi görüşlerini sorgulamasına ve savunmasına yardımcı olunuz.

- **Eleştirel bakma,** bilgiyi ve fikirleri derinlemesine analiz etme ve değerlendirme yeteneğidir. Eleştirel düşünen bireyler, bilgiyi sorgular ve mantıklı sonuçlara ulaşır.

Çocuğunuzda eleştirel bakma eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuza bilgiyi mantıklı ve tutarlı bir şekilde değerlendirmeyi öğretiniz.

» Farklı bakış açılarını inceleyerek çocuğunuzun bilgiye farklı açılardan bakmasını sağlayınız.

» Çocuğunuzun bir olay veya konuyu detaylı bir şekilde analiz etmesine yardımcı olunuz.

» Aile içinde tartışmalar ve münazaralar düzenleyerek çocuğunuzun eleştirel düşünme becerilerini geliştiriniz.

- **Özgün düşünme,** yeni ve orijinal fikirler üretme yeteneğidir. Bu eğilim, bireylerin yenilikçi ve yaratıcı çözümler bulmasını sağlar.

Çocuğunuzda özgün düşünme eğilimi geliştirmek için

» Çocuğunuzu sanat, yazı veya diğer yaratıcı faaliyetlere katılmaya teşvik ediniz.

» Çocuğunuza sorunlara karşı farklı yaklaşımlar denemesi için cesaret veriniz.

» Çocuğunuzun orijinal fikirlerini paylaşmasına ve bu fikirler üzerinde konuşmasına fırsat tanıyınız.

» Çocuğunuzun günlük hayatında karşılaştığı sorunlara yaratıcı çözümler bulması konusunda onunla fikir alışverişinde bulunuz.

DEĞERLERİMİZ

Geçmiş ile bugün arasında bağ kuran en önemli köprü, toplumun öz değerleridir. Değerler, bir toplumun ortak hafızasını oluşturma işlevinin yanı sıra yaşanan dönemde gerekli düzenin sağlanabilmesinde de oldukça etkilidir. Aynı zamanda değerler, toplumun çekirdeği olan ailenin huzurunu sağlayabilecek temel unsurlar arasındadır. Aileyi oluşturan her bir kişinin kendini tanıması ve topluma faydalı olabilmesi, onun sahiplendiği değerlere bağlıdır.

Değer edinimi ailede başlar ve ebeveynler bu sürecin en temel aktörleridir. Çocuklar, ilk olarak aile içinde doğruyu, yanlışı, adaleti, saygıyı ve diğer değerleri öğrenirler. Ebeveynler, çocuklarına rol modeli olarak değerleri yaşamlarında nasıl uygulayacaklarını gösterirler. Tutarlı ve pozitif bir rol model olmak, çocukların bu değerleri içselleştirmesinde kritik bir rol oynar. Bu sürecin devamı ise okul, toplum ve medya aracılığıyla pekiştirilir ancak ailede verilen temel eğitim, çocukların karakter gelişiminde belirleyici olur.

Kişinin benimsediği değerler; toplum ile kendisi, çevre ile yaşamı arasındaki bağı güçlendirme özelliği taşır. Aynı toplumda yaşayanların benimsediği ortak değerler; bireylerin kültür, gelenek ve göreneklerine karşı hissettiği aidiyet duygusunu artırır. Aidiyet duygusu artan bir birey toplumda yer edinebilir, huzurlu ve mutlu bir şekilde yaşamını sürdürebilir. Bu açıklamalar doğrultusunda değer edinim süreci; bireysel, toplumsal ve evrensel anlamda farklı amaçlara hizmet etmektedir. Değer edinimi; değerlerin geliştirildiği, gerçekleştirildiği ve açıkça kazandırıldığı bir süreçtir. Başka bir deyişle değer edinimi; insanların tercih yapma ve karar verme aşamalarında kendisini etkileyecek ve yaşamı boyunca tutunabileceği bir bakış açısı oluşturmasını sağlayacak süreçtir. İnsanın yaşamını iyi bir şekilde sürdürebilmesi için gerekli bilgileri kazanmasını sağlayarak onu hayata hazırlayan da değer edinimidir.

Hayatta başarılı olabilmek için yalnızca akademik başarının yeterli olmadığı günümüzün bir gerçeğidir. Akademik başarının yanı sıra öğrencilerin kendi psikolojik dayanıklılıklarını güçlendirecek değerlere de ihtiyaçları vardır. Değerlerin edinimi; toplumsal yaşamda karşılaşılabilecek zorlukların üstesinden gelmek, uzun vadeli hedeflere ulaşmak ve toplumsal huzurun sağlanmasına katkıda bulunmak açısından önemli bir role sahiptir.

Değerlerimiz; adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik olmak üzere yirmi alt başlıkta toplanmıştır.

Adalet

Hak ve özgürlükleri, eşitliği, etik davranmayı, hakkaniyeti, ön yargısızlığı, ölçülülüğü ve liyakati kapsar.

Adalet değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Günlük hayatta karşılaştığınız adil veya adil olmayan durumları çocuklarla tartışarak, adaletin ne olduğunu ve neden önemli olduğunu anlamalarına yardımcı olunuz.
- Anlaşmazlık çözme ve müzakere tekniklerini öğreterek onların adil ve etkili bir şekilde sorun çözme becerilerini geliştiriniz. Örneğin çocuklarınız arasında anlaşmazlık çıktığında her iki tarafı da dinleyiniz ve her iki tarafın da görüşlerine değer vererek arabuluculuk yapmaya çalışınız.
- Adil olmayan bir durumla karşılaştıklarında saygı çerçevesinde hak arayabileceklerine ilişkin canlandırmalar yapınız.
- Kendi yaşamınızda hak arama süreçlerinizi (şikâyet etme, dilekçe verme, yasal başvurularda bulunma vb.) çocuğunuzla paylaşarak bu süreçlerin normal ve gerekli olduğunu gösteriniz.
- Çocuğunuza insanların dış görünüşlerine veya sosyoekonomik durumlarına göre değil sergiledikleri davranışlar ve tutumlar üzerinden değerlendirilmeleri gerektiğini anlatınız. Örneğin bir kişinin kibar, saygılı ve dürüst olmasının, dış görünüşünden veya maddi durumundan daha önemli olduğunu vurgulayınız.
- Kız ve erkek çocuklarınıza eşit fırsatlar sununuz.
- Evde iş ve sorumlulukları paylaşırken, çocuklarınızın yetenek ve yeterliliklerine göre dağılım yapınız ve bu konuda şeffaf olunuz.
- Tarihte adalet için mücadele eden önemli şahsiyetleri ve olayları anlatarak çocuğunuzun adalet anlayışını geliştiriniz.

Aile Bütünlüğü

Aile içi iletişim ve iş birliğini güçlendirmeyi, ailede sorumlulukları yerine getirmeyi, aileyle vakit geçirmeyi; saygı, sevgi ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı kapsar.

Aile bütünlüğü değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuza sevginizi gösteriniz, onu da sevgisini göstermeye için teşvik ediniz. Sevginiz onların kendilerini daha değerli hissetmelerini sağlayacaktır.
- Beraber oyunlar oynayınız ve doğum günü, bayram gibi özel günlerde aile fertleriyle birlikte olmaya ve hediyeleşmeye gayret ediniz.
- Gezi, piknik ve kamp gibi etkinlikler yapınız.

- Çocuğunuzla aile büyükleri ve akraba ziyaretleri yapınız.
- Aile içinde duygu ve düşüncelerinizi paylaşınız. Çocuğunuzu dinlerken sözünü kesmemeye, göz teması kurmaya ve ona geri bildirim vermeye özen gösteriniz.
- Aileyi ilgilendiren kararlarda istişare ediniz. Yargılayıcı ve suçlayıcı tutumlardan kaçınınız, çözüm odaklı ve destekleyici olunuz.
- Ailede iş bölümü yapınız. Çocuğunuzu sorumluluklarını yerine getirmesi konusunda teşvik ediniz. Bunu yaparken adil olmaya gayret gösteriniz.
- Çocuğunuzun kültür, sanat ve spor gibi faaliyetlerinde onun yanında olmaya gayret ediniz.
- Ailenizdeki düzeni sağlamak ve güvenilirliği artırmak için belli kurallar ve sınırlar koyunuz. Bu sınır ve kuralların uygulanabilir ve mantıklı olmasına dikkat ediniz.
- Gerektiğinde aile terapisi gibi profesyonel yardımlar almaktan çekinmeyiniz. Bu tarz profesyonel yardımlar mevcut aile içi sorunların kolayca çözümlenmesine yardımcı olacaktır.

Çalışkanlık

Disiplinli, planlı ve istikrarlı olmayı; bilimselliğe önem vermeyi, iç motivasyon ve öz denetim sahibi olmayı, hayat boyu öğrenmeyi, görev ve sorumluluk üstlenmeyi kapsar.

Çalışkanlık değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuzu yapacağı işlerde motive ediniz. Başarılarını takdir ediniz. Eksiklerini tamamlaması için ona destek olunuz.
- Çocuğunuzun disiplin kazanması için plan yapmasına, planını uygulamasına, zamanını etkili ve verimli kullanmasına rehberlik ediniz. Örneğin günlük, haftalık ve aylık hedefler belirleyerek çocuğunuzla beraber bir plan defteri hazırlayabilir, hedeflerine ulaştıkça ödüller verebilirsiniz.
- Çocuğunuzla beraber yapılacak işlere yönelik etkili bir yol haritası hazırlamasında ona yardımcı olunuz.
- Çocuğunuzun merak duygusunun gelişmesine katkı sağlamak için beraber kütüphaneye gidiniz. Çalışmalarında genel ağ bağlantılarından araştırma yapmasına destek olarak bilim, sanat, spor araç gereçlerine erişebilmesini kolaylaştırınız.
- Çocuğunuzun güncel yaşam olaylarını takip etmesine ve ülkemize kat-

kı sağlayan düşünce ve bilim insanlarını dinlemesine imkân tanıyarak eleştirel bakış açısını geliştirmesini destekleyiniz.

» Çocuğunuzun üretkenliğini geliştirecek faaliyetlere aktif katılımını sağlayınız. İlgi veya yeteneği olan alanlarda düzenlenen okul kulüp faaliyetlerine, kurslara, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı merkezlere, belediyelerin düzenlediği etkinliklere vb. katılması için teşvik ediniz.

Dostluk

Sosyal ilişkilerde duyarlılık göstermeyi, dayanışma içinde olmayı; etkili iletişimle sevgi, saygı ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı; nitelikli vakit geçirmeyi ve evrensel bağ kurmayı kapsar.

Dostluk değerini çocuğunuza kazandırmak için

» Çocuğunuzla bebeklikten itibaren oyun oynamaya, çocuğunuzla konuşurken göz teması kurmaya, yargılayıcı tutumlardan kaçınarak sağlıklı ve güven içerikli iletişim kurmaya özen gösteriniz. Böylece güvene dayalı ilişkiler kurmasına rehberlik etmiş olursunuz.

» Çocuğunuzu arkadaş edinebileceği sosyal faaliyetlere katılması için teşvik ediniz. İlgi veya yeteneği olan alanlarla ilgili kurum ve kuruluşlara göndererek ortak ilgi alanına sahip kişilerle arkadaşlık kurmasını destekleyiniz.

» Çocuğunuzun arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları anlamaya çalışarak bu sorunlarla baş etmesi için yol gösterici olunuz.

» Çocuğunuzun arkadaşlık ilişkilerinde farklı görüşlere karşı anlayışlı olmaları, arkadaşlarıyla zaman geçirirken iş birliği yapmaları, arkadaşlarının içinde bulunduğu durumu anlamaya çalışarak empati kurmaları, sorun yaşadıkları durumlarda öfkelerini kontrol etmeleri ve çözüm odaklı olmaları için ona rehberlik ediniz.

» Çocuklarınızın arkadaşlık ilişkilerinde yaşadıkları anlaşmazlıklara müdahale etmeyiniz. Sadece yol gösterici ve rehberlik edici olunuz.

» Çocuğunuzun arkadaşlarına yaptığı iyilikleri ve yardımlaşmaları teşvik edici olunuz.

» Aile içinde kişisel alan ve sınırların korunmasına önem vererek çocuğunuzun arkadaşlık ilişkilerinde de kişisel alan ve sınırlarını korumasına yol gösterici olunuz.

Duyarlılık

Kendisine, içinde yaşadığı topluma, kültürel zenginliklere, tüm varlıklara değer vermeyi; sürdürülebilirliği önemsemeyi ve afetlere karşı hazırlıklı olmayı kapsar.

Duyarlılık değerini çocuğunuza kazandırmak için

- İnsan ve çevreye karşı sergilediğiniz duyarlı davranışlarınızı çocuğunuza gerekçeleriyle açıklayınız. Örneğin pet şişelerin organik çöplerle birlikte atıldığı zaman doğada uzun süre yok olmadığını ve çevreyi kirlettiğini, geri dönüşüm kutularına atıldığında bu plastiklerin tekrar dönüştürüldüğünü ve doğayı korumaya katkı sağlandığını anlatınız.
- Doğaya karşı duyarlılık kazanması için çocuğunuzun doğada zaman geçirmesine olanak sağlayınız. Doğa yürüyüşleri ve botanik bahçe ziyaretleri gibi etkinlikler düzenleyebilirsiniz.
- Çocuğunuza geri dönüşümün önemini anlatınız. Geri dönüşüm kutuları edinerek evdeki çöplerinizi ayrıştırınız.
- Afet durumlarına karşı hazırlıklı olmayı öğretiniz. Deprem, yangın veya sel gibi durumlar için acil durum planları yapınız ve çocuğunuza bu planları uygulamalı olarak gösteriniz.
- Şiddet ve zorbalığın yol açabileceği durumları anlatınız. Şiddetin önlenmesi için neler yapılabileceği konusunda çocuğunuzu bilgilendiriniz.
- Tüketim alışkanlıklarında sürdürülebilirliğe katkı sağlayacak alışkanlıklar edinmeleri için yeniden kullanılabilir veya doğa dostu ürünler kullanmayı teşvik ediniz.
- Çocuklarınızın çevresini koruması ve güzelleştirmesi için fırsatlar oluşturunuz. Ailece çiçek yetiştirme, ağaç dikme gibi etkinliklere katılınız.

Dürüstlük

Söz ve davranışlarında tutarlı, tarafsız, doğru ve güvenilir olmayı kapsar.

Dürüstlük değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Günlük hayattaki örneklerden yola çıkarak dürüst olan ve olmayan davranışlarla ilgili tartışma ve sohbet ortamı oluşturunuz. Bu davranışlarda gerçekçi bir bakış açısı kazanmasına kılavuzluk ediniz.
- Söz ve davranışlarınızda dürüst ve doğru olanı tercih ederek çocuğunuza rol model olunuz. Örneğin alışveriş sırasında fazla para üstü verildiğinde bunu görevliye geri veriniz ve çocuğunuza bu davranışı neden yaptığınızı açıklayınız.
- Tarihimizde, dinimizde ve kültürümüzdeki öncü şahsiyetlerin hayatlarındaki dürüstlükle ilgili kesitleri çocuğunuzla paylaşınız.

- Çocuğunuz evde veya sosyal hayatında hatalı davranışını size anlattığında onu yargılamadan dinleyiniz ve dürüstlüğünü takdir ediniz. Hatasını telafi etmesi için fırsat veriniz.
- Çocuğunuz dürüstlük ile kendi menfaati arasında seçim yapmak zorunda kaldığında, dürüstlüğü tercih etmesi konusunda onu cesaretlendiriniz. Örneğin sınavda kopya çekme olasılığı varken düşük not alacağını bilse bile kendi bilgisiyle hareket etmesini teşvik ediniz.
- Çocuğunuzla dürüst ve açık konuşarak onu da sizinle dürüst ve açık konuşması konusunda cesaretlendiriniz.

Estetik

Sanatsal bakış açısı kazanmayı, kültürel varlıkları koruyup zenginleştirmeyi, doğal güzellikler ve çevreye duyarlı olmayı, estetikle özgün üretkenlik ve ruhsal gelişimi desteklemeyi, sanatı hayatın bir parçası yapmayı kapsar.

Estetik değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuzun farklı sanat dallarını deneyimlemesine ortam oluşturarak sanatsal bakış açılarını geliştirmesini sağlayınız.
- Çocuğunuzun doğadaki estetiği fark etmesi ve keşfetmesi için doğa yürüyüşleri ve geziler planlayınız. Örneğin hafta sonları doğa parklarına giderek ağaçların ve çiçeklerin güzelliklerini gözlemleyip sohbet edebilirsiniz, beraber çizim veya kolaj çalışması yapabilirsiniz.
- Çocuğunuzla müzeleri, sergileri, tarihî ve kültürel mekânları ziyaret ederek çocuğunuza bu eserlerin korunmasının önemini anlatınız. Örneğin bir müzeyi ziyaret etmeden önce müze ve eserleri hakkında bilgi paylaşımı yapabilir, oradaki eserlerin tarihini ve neden önemli olduklarını anlatabilir, geziden sonra ise müzede gördükleriniz hakkında sohbet edebilirsiniz.
- Çocuğunuzun müzik, tiyatro, resim gibi çeşitli sanat kurslarına katılımını teşvik ediniz.
- Çocuğunuzla sanat temalı filmler ve belgeseller izleyerek sanatı ve sanatçıyı tanımalarına fırsat veriniz. Örneğin bir ressamın hayatını anlatan belgesel izleyerek çocuğunuzun sanatçının eserleri ve teknikleri hakkında bilgi edinmesini sağlayınız.
- Çocuğunuzun sanatla ilgili güvenli genel ağ sayfalarını ve mobil uygulamaları kullanmasına imkân tanıyarak dijital sanat dünyasını keşfetmesini sağlayınız. Örneğin çocuğunuzun dijital resim yapma mobil uygulamalarını kullanmasını sağlayarak kendi dijital sanat eserlerini oluşturmasına olanak tanıyınız.

Mahremiyet

Kendisinin, ailesinin ve başkalarının kişisel alanını ve bilgilerini korumayı; başkalarının özgürlüklerini ihlal etmemeyi, kişisel sınırlarına saygı duymayı ve millî ve manevi değerlerde mahremiyetin sınırlarını kapsar.

Mahremiyet değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuza özel bölgeler, iyi dokunuş, kötü dokunuş, kişisel alan konularında bilgi veriniz.
- Çocuğunuzu, kendilerini rahatsız eden veya mahremiyetlerini ihlal eden durumları güvendikleri yetişkinlere anlatmaya teşvik ediniz.
- Çocuğunuza kişisel sınırların ne olduğunu ve bunları nasıl koruyacaklarını öğretiniz. Sınırların, bir kişinin kendini rahat ve güvende hissetmesi için önemli olduğunu anlatınız.
- Gerektiğinde "Hayır" demenin önemini açıklayınız. Biri kendini rahatsız ettiğinde veya istemedikleri bir şey yapmaya zorladığında "Hayır" demesi gerektiğini anlatınız.
- Çocuğunuzun kişisel alanına ve eşyalarına saygı gösteriniz. Odasına girmeden önce kapıyı çalınız ve izin isteyiniz.
- Çocuğunuzun eşyalarını izinsiz karıştırmayınız. Bu şekilde onların da başkalarının özel alanlarına ve eşyalarına saygı göstermeleri konusunda rol modeli olunuz.
- Genel ağ kullanımında güvenli aile genel ağ paketlerini tercih ediniz. Çocuğunuzun genel ağda nasıl vakit geçirdiğini kontrol ediniz ancak bunu yaparken onların mahremiyetine de saygı gösteriniz.
- Çocuğunuza genel ağ sayfalarını ve uygulamalarını kullanırken kişisel bilgilerini paylaşmaması gerektiğini nedenleriyle açıklayınız. Adres, telefon numarası, kişisel şifre gibi bilgilerini gizli tutması gerektiğini vurgulayınız.
- Çocuğunuza sosyal medya ve diğer genel ağ uygulamalarında gizlilik ayarlarını kullanmayı öğretiniz. Kişisel fotoğraf ve videolarının erişilebilirliğini sınırlamaları gerektiğini anlatınız.

Merhamet

İnsanlara ve diğer canlılara karşı vicdanlı, şefkatli, sevgi dolu, duyarlı ve sorumlu olmayı kapsar.

Merhamet değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Merhametli davranışlarınızla çocuğunuza örnek olunuz.
- Başarı gösterdiğinde takdir ediniz. Hata yaptığında ise çocuğunuza karşı şefkatli olunuz ve hatasını telafi etmesi için fırsatlar sununuz.

- Güçlüklerle karşılaştığında destekleyiniz. Örneğin herkesin güçlükler yaşayabileceğini, bunun olağan bir durum olduğunu anlatabilir ve bu konuda kendi tecrübelerinizi onunla paylaşabilirsiniz.
- Doğaya ve hayvanlara karşı merhametli olması için çocuğunuza rehberlik ediniz. Örneğin çocuğunuzun bu konuda duyarlılık kazanması için ailece doğa gezileri yapabilirsiniz.
- Diğer insanlara karşı merhametli olması için teşvik ediniz. Örneğin insanların yaşadıkları olayları anlaması için "Sen olsaydın ne hissederdin?" gibi sorularla empati becerisini geliştirebilirsiniz.
- İhtiyaç sahibi insanlara yardım etmeyi, özel gereksinimli bireylerin yaşamını kolaylaştırmayı, diğer canlılara destek olmayı amaçlayan sosyal sorumluluk projelerinde yer alması için çocuğunuzu yönlendiriniz.

Mütevazılık

Kendini bilmeyi; gösterişten ve kibirden uzak, sade, sabırlı, saygılı, duyarlı ve yapıcı olmayı kapsar.

Mütevazılık değerini çocuğunuza kazandırmak için

- İnsan ilişkilerinizde alçakgönüllü davranınız.
- Yeni bilgi, fikir ve eleştirilere açık olunuz.
- Kendinizden daha düşük statüde, daha genç veya başka açılardan farklı olan kişilerle olumlu iletişim kurarak çocuğunuza iyi örnek olunuz.
- Çocuğunuzun hata yapmasından korkmayınız. Çocuğunuz hata yaptığında onunla beraber hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltme yollarını arayınız.
- Yaşantınızı ve çevrenizi düzenlerken sadeliği ve estetiği yansıtan tercihlerde bulununuz.
- Çocuğunuzun güçlü yönlerini takdir ediniz. Zayıf yönlerini geliştirmesi için destek olunuz.
- Çocuğunuzu başkalarının başarılarını takdir etmeleri için teşvik ediniz.
- Günlük yaşamda karşılaştığınız sorunlar karşısında ılımlı ve iyimser davranışlar sergileyiniz.
- Hata yaptığınızda özür dileyerek ve iyilikle karşılaştığınızda ise teşekkür ederek bu davranışlarınıza çocuğunuzun da şahitlik etmesine imkân tanıyınız.
- Size karşı hata yapan kişileri affederek ona rol model olunuz.

Özgürlük

Cesur, girişimci ve kararlı olmayı; özgürlüklerini kullanırken kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermeyi kapsar.

Özgürlük değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Hak ve özgürlüklerinizi kullanırken diğer insanlara ve topluma karşı sorumluluklarınız olduğunu çocuğunuza da anlatınız.
- Özgürlüklerinizi kullanırken diğer insanların özgürlük alanlarını ihlal etmeyiniz.
- Toplumsal düzenin sağlanması için kurallara uyunuz. Çevrenizde kimse yokken bile kurallara riayet ederek çocuğunuza örnek olunuz.
- Çocuğunuzun hedeflerine ulaşabilmesi için ortam oluşturunuz. Hayal kurmasını, projeler geliştirmesini ve girişimcilik faaliyetlerini destekleyiniz. Örneğin çocuğunuz yerel veya ulusal proje yarışmalarına katılmak istediğinde cesaretlendirici ve kolaylaştırıcı olunuz.
- Çocuğunuzun kendi kararlarını almasına ve bu kararların sorumluluğunu üstlenmesine fırsat veriniz.
- Girişimcilikle ilgili örnek olayları, medeniyetimize katkı sağlamış ve tarihimizde yer almış kahramanlarımızın hayat öykülerini çocuğunuzla paylaşınız. Son yüzyılda yaptıkları çalışmalarla dünya çapında tanınmış bilim, sanat ve kültür insanlarının hayat öykülerini çocuğunuzla birlikte okuyunuz. Örneğin Fuat Sezgin, Aziz Sancar vb.
- Ailece girişimcilik temalı filmler izleyiniz.

Sabır

Olumlu bakış açısına sahip olmayı, zor ve kötü durumlara karşı dayanmayı, istikrarlı davranmayı, süreci yönetmeyi, sorumlulukları yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemleri kontrol etmeyi kapsar.

Sabır değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuza "Sabırlı ol." demek yerine davranışlarınızla rol modeli olunuz.
- Günlük hayatta yaşadığınız sorunlar karşısında öfke kontrolünüzü sağlayarak çocuğunuzun da öfke kontrolü sağlaması için yöntemler öneriniz. Örneğin derin nefes alma, yavaşça 10'a kadar sayma, rahatlatıcı bir yere gitme veya sevdiği bir şey yapma gibi sakinleşme yöntemlerini öğrenmelerine yardımcı olunuz.
- Çocuğunuzu yaşadığı zorluklar karşısında karamsarlığa kapılmadan, süreci olumlu ve etkili yönetebilmesi için çözüm odaklı düşünmeye teşvik ediniz. Örneğin sınavlarda başarısızlık, bisiklet sürmeyi öğrenme-

deki güçlük gibi konularda yılmadan başarı elde edene kadar çalışmaya devam etmesi gerektiğini öğrenmesi konusunda teşvik ediniz.

» Kayıp, yas vb. üzücü durumlarda üzüntüsünü yaşamasına fırsat veriniz. Duygularını düzenleyebilmesi için yanında ve destek olunuz.

» Çocuğunuza aşamalı görevler vererek tamamlamasını isteyiniz. Kısa ve uzun vadeli hedefler koyarak hedefe ulaşmak için çaba göstermesini ve sebat etmesini teşvik ediniz.

» Çocuklarınıza beklemenin toplumsal düzeni sağlamadaki önemini açıklayınız. Örneğin sıra beklemek, kırmızı ışıkta beklemek gibi durumlarda sabırlı olmasını hatırlatınız.

Sağlıklı Yaşam

Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmeyi; sosyal ve sportif etkinliklere katılmayı, bağımlılıktan kaçınmayı, bağımlılıkla mücadele etmeyi ve insan sağlığını önemsemeyi kapsar.

Sağlıklı yaşam değerini çocuğunuza kazandırmak için

» Çocuğunuzun sağlıklı ve temiz gıdaya erişimini destekleyiniz.

» Sosyal ve sportif faaliyetlere katılımında çocuğunuzu destekleyici ve kolaylaştırıcı olunuz. Okul kulüp faaliyetlerine, kurslara, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı merkezlere, belediyelerin spor, kültür ve sanat etkinliklerine katılımlarını sağlayınız.

» Sağlıklı beslenme, düzenli spor yapma ve bağımlılık yapıcı maddelerden uzak durma konusunda örnek olunuz. Yeterli ve dengeli uyku alışkanlığı edinmesine ortam sağlayınız.

» Hastalıkların yayılmasını önlemek için ailece gerekli önlemleri alınız. Hastalıklardan korunma yollarını çocuğunuza öğretiniz.

» Çocuğunuzun bağımlılıklardan uzak durması için onunla geçirebileceğiniz kaliteli, nitelikli zaman ve ortam oluşturunuz. Birlikte yapabileceğiniz sportif, sanatsal veya kültürel faaliyetler için zaman ayırınız. Örneğin bisiklet sürme, yüzme, sinema, gezi vb.

Saygı

Nazik olmayı, ilkeli davranmayı, empati ve etkili iletişim kurmayı, sağlıklı yaşamayı; kendisine, çevresine, millî ve manevi değerlere önem vermeyi kapsar.

Saygı değerini çocuğunuza kazandırmak için

» Görgü kurallarına uyarak, millî ve manevi değerlere önem vererek, çevrenizdeki canlıların haklarına saygı göstererek ona örnek olunuz. Örneğin gereken durumlarda teşekkür etme ve özür dileme erdemini göstererek davranışı öğrenmesini sağlayınız.

» Çocuğunuzla göz teması kurarak etkin bir dinleyici olunuz. Çocuğunuzun düşüncelerine değer verdiğinizi gösteriniz. Çocuğunuzu dinlerken farklı işlerle uğraşmayınız.

» Günlük yaşamda farklı kültür ve fikirlere ait ortamlarda bulunmasına imkân tanıyınız. Farklılıklara karşı anlayışlı olmasını destekleyiniz.

» Çocuğunuzla yaşlıları ve aile büyüklerini ziyaret ediniz. Onlara değer verdiğinizi davranışlarınızla gösteriniz.

Sevgi

Ailesine, dostlarına ve ülkesine karşı vefalı, dürüst, sadık ve özverili olmayı; barışçıl bakış açısına sahip olmayı; misafirperverliği, doğaya ve bütün canlılara karşı merhametli davranmayı kapsar.

Sevgi değerini çocuğunuza kazandırmak için

» Çocuğunuzu dinlerken ve onunla konuşurken etkili iletişim becerilerini (sözünü kesmemek, göz teması kurmak, nezaket sözcükleri kullanmak vb.) kullanınız.

» Çocuğunuza değer verdiğinizi gösteriniz. Örneğin onunla konuşurken başka işlerle uğraşmayınız.

» Çocuğunuzla ilişkilerinizde dürüst olunuz.

» Çocuğunuzla nitelikli vakit geçirmek için fırsatlar oluşturunuz. Örneğin onunla birlikte kitap okuma saatleri belirleyiniz.

» Sevginizi ifade etmenin farklı yollarını gösteriniz. Örneğin çocuğunuza sarılınız, hediye alınız, sevdiğinizi söyleyiniz.

» Akraba ve dostlarınızla bağlarınızı güçlendiriniz. Örneğin ailece aile büyüklerinizi sık sık ziyaret ediniz ve onlara ilgi göstererek ihtiyaçlarını gideriniz.

» Çocuğunuza misafirlik adabını örnek davranışlarla gösteriniz. Örneğin misafir ağırlarken iş bölümü yapınız ve çocuğunuza da sorumluluklar veriniz.

» Yapılan iyilikleri takdir ediniz.

» Medeniyetimizin gelişimine katkıda bulunan şahsiyetleri çocuğunuzla birlikte araştırınız.

DEĞERLERİMİZ

Sorumluluk

Kendisine ve çevresine karşı görevlerini tam ve zamanında yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemlerinin sonucunu kabul etmeyi kapsar.

Sorumluluk değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuza evde yaşına uygun görevler veriniz. Örneğin çocuğunuzdan kendi yatağını toplamasını, odasını düzenlemesini ya da ev işlerinde size yardım etmesini isteyebilirsiniz.
- Görevlerini zamanında yerine getirmeleri için plan yapmalarına, planı uygulamalarına destek olunuz.
- Sorumluluklarını yerine getirdiğinde çocuğunuzu takdir etmeye özen gösteriniz.
- Öz bakımlarını (diş fırçalamak, banyo yapmak, tırnak kesmek vb.) alışkanlık hâline getirmesi için çocuğunuza rehberlik ediniz.
- Sorumluluklarını zamanında ve eksiksiz yerine getirme konusunda rol modeli olunuz.
- Yaşamıyla ilgili kararlar almasını ve kararlarının sorumluğunu almasını sağlayınız.
- Kararlarını alırken sizlerin görüş ve önerilerini almasını çocuğunuza önerebilirsiniz.
- Toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uygun hareket etmesi gerektiğini hatırlatınız. Toplumsal kuralların toplumsal düzenini sağlamak, insanların haklarını korumak ve güvenliği temin etmek için var olduğunu belirtiniz.
- Vergi verme, oy kullanma, kanunlara uyma gibi vatandaşlık görevlerinin toplumsal sorumluluk olduğunu anlatınız.

Tasarruf

Maddi kaynakları planlı ve kontrollü harcamayı, israftan kaçınmayı, tutumlu olmayı, birikim yapmayı, sahip olduklarının değerini bilmeyi ve bilinçli tüketici olmayı kapsar.

Tasarruf değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuza alacağı ürünlerin sağlıklı, temiz ve inançlarına uygun olmasına dikkat etmeyi öğretiniz. Örneğin ürün etiketlerini okumayı alışkanlık hâline getirmelerini teşvik ediniz.
- Gıda israfını önlemek için tabağına ihtiyacı kadar yemek alması gerektiğini hatırlatınız.
- Enerji tasarrufu için kullanmadıkları zaman ışıkları kapatmalarını söyleyiniz.

- Harcamalarını aile bütçesine göre planlamalarını teşvik ediniz.
- Sahip oldukları eşyaları en verimli şekilde kullanmayı öğretiniz. Evde kullanılmayan eşyaları atmak yerine, onları başka amaçlarla kullanarak değerlendirme konusunda örnek olunuz. Ailece yeniden dönüşüm faaliyetleri yapınız. Örneğin kullanılmayan kıyafetleri keserek yastık kılıfı, çanta gibi yeni ürünler dikebilirsiniz.
- Kıyafetlerini temiz ve düzenli kullanarak uzun süreli kullanımı teşvik ediniz.
- Çocuğunuza düzenli olarak harçlık veriniz. Bu parayı nasıl kullanacaklarını planlamalarına yardımcı olunuz.
- Çocuğunuza kumbarada para biriktirmeyi veya tasarruf hesabı açarak paralarını yönetmeyi öğretiniz.

Temizlik

Kişisel temizlik ve bakıma dikkat ederek kendisine ve topluma saygı duymayı, yaşadığı ortamın ve çevrenin temizliğine önem vererek toplumdaki genel yaşam kalitesine ve sürdürülebilirliğe katkıda bulunmayı kapsar.

Temizlik değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuzun banyo yapmak, diş fırçalamak, saç bakımı yapmak, temiz giyinmek gibi kişisel bakım davranışlarını alışkanlık hâline getirmesi için fırsat veriniz.
- Çocuğunuza odasını toplama ve temiz tutma, ortak yaşam alanının temizlenmesine yardımcı olma gibi sorumluluklar veriniz.
- Evde temizlik göreviyle ilgili her aile üyesine belirli sorumluluklar verecek şekilde bir plan oluşturunuz.
- Temizlik sırasında kullanılan malzemeleri ve yöntemleri çocuğunuza anlatınız.
- Çevresel kirliliğin azaltılması, atık yönetimi, temizlik ve sürdürülebilirlik konularında sosyal sorumluluk projelerine ailece katılınız.
- Çocuğunuzda geri dönüşüm çöplerini ayrıştırma alışkanlığı oluşması için evdeki çöpleri kâğıt, plastik, cam ve organik atık olarak ayırınız.
- Doğayı kirletmemek için piknik yaptığınız yerlerde çöp bırakmayınız.
- Evinizde temizlik yaparken sirke, karbonat gibi doğal ürünlerin kullanım yerlerini çocuğunuza öğretiniz.
- Çevre dostu ürünler kullanarak çocuğunuza örnek olunuz. Örneğin alışveriş sırasında plastik poşet yerine bez torba kullanabilirsiniz.

Vatanseverlik

Millî, manevi, insani, kültürel değerleri ve ülke varlıklarını korumayı, sevmeyi ve onlara saygı duymayı; bağımsızlığa önem vermeyi, ülkesi için sorumluluk almayı kapsar.

Vatanseverlik değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuzun erken yaşlardan itibaren ülkemizin tarihini ve kültürel değerlerini öğrenmesini, atalarını tanıması için tarihî yerleri ve müzeleri ziyaret ederek bilgi edinmesini sağlayınız.
- Satın aldığınız ürünlerin yerli ve millî olmasını tercih ediniz. Yerli üretim logosu (imlek) gibi yerli ve millî ürün seçiminde kullanabileceğiniz yöntemler hakkında araştırma yapınız.
- Ülkemizin kalkınmasını ve gelişmesini sağlayan millî projeler hakkında çocuğunuzun bilgi sahibi olmasını sağlayarak kendisini de millî bilinçle projeler üretmeye teşvik ediniz.
- Millî ve dinî bayram kutlamalarına ve anma günlerine ailece katılınız.
- Kültürel değerlerin devamlılığı ve gelecek nesillere aktarılması için çocuklarınızın geleneksel el sanatları, folklor gibi kültürel etkinliklere katılmasını sağlayınız.
- Ülkemizin doğal güzelliklerini fark ederek koruması için millî parklara, göllere, dağlara ve doğal alanlara geziler düzenleyiniz. Bu gezilerde kirli alanlara rastlanırsa çocuğunuzla çevre temizliği yapınız.

Yardımseverlik

İnsanlara ve canlılara duyarlı olmayı, onları sevmeyi, onlara merhamet etmeyi, cömertliği, dayanışmayı, fedakârlık yapmayı ve iyiliksever olmayı ifade eder.

Yardımseverlik değerini çocuğunuza kazandırmak için

- Çocuğunuzu sahip olduğu bilgi, deneyim, eşya ve mali kaynakları başkalarıyla karşılık beklemeden cömertçe paylaşmaya özendiriniz.
- Toplum hizmeti faaliyetlerine, yardım kurum ve kuruluşlarına ailece katılıp çocuğunuzun yardımlaşma davranışı geliştirmesini destekleyiniz.
- Çevrenizdeki insanlara, hayvanlara ve diğer canlılara karşı merhametli ve iyiliksever tavrınızla çocuğunuza örnek olunuz.
- Yardım etme davranışının alışkanlık hâline gelmesi için çocuğunuzun evdeki yardımsever davranışlarını takdir ediniz.
- Çocuğunuza küçük yaşlardan itibaren yardımlaşma ile ilgili öyküler okuyunuz.
- Çocuğunuza, akrabalarınıza, arkadaşlarınıza karşılık beklemeden yardım ederek gönüllü olmanın önemine dikkat çekiniz.

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NE GÖRE EĞİTİM ÖĞRETİMDE ROLLER

YÖNETİCİLERİN ROLÜ

- Okul yöneticilerinin görevi, öğrencilerin bütüncül bir program anlayışı ile eğitim almasını sağlayacak okul yönetim politikasını planlamaktır. Bu politikalar bilişsel, duygusal ve sosyokültürel gelişimi kapsayacak bütüncül bir yaklaşımı amaçlamalıdır. Bu amaçlara ulaşmak için öğretmen, öğrenci ve veli iş birliği hâlinde olmalıdır.
- Okul yöneticileri; beceri odaklı programların amaçları ve temel yaklaşımı, uygulama ile ölçme ve değerlendirme süreçleri hakkında öğretim programı okuryazarlığına sahip olmalıdır.
- Eğitim öğretim süreçlerinde veli katılımını sağlamaya yönelik çalışmalar yaparak velilere Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin yaklaşımı, amaç ve hedefleri, veli ve öğrenci rolleri ile ilgili bilgilendirici eğitimler düzenlemelidir.
- Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini açığa çıkaracak beceri atölyeleri, kulüp, gezi vb. öğrenme alanları oluşturarak onların akademik başarılarının yanı sıra karakter ve ahlak gelişimine katkı sağlamalıdır.
- Okul yöneticileri, öğretmenlerin mesleki gelişimini desteklemek amacıyla öğretmenlerin bütüncül programları uygulama yetkinliklerini artırmaya yönelik mesleki gelişim faaliyetleri düzenlemelidir.
- Bütüncül programların başarılı bir şekilde uygulanabilmesi ve devamlılığının sağlanması için öğretmenlere gerekli öğretim ortamlarını (kütüphane, laboratuvar, teknolojik donanım, atölye vb.) ve materyallerini temin etmelidir.
- Öğretim programlarında disiplinler arası ilişkilerin kurulması, yapısı gereği, farklı alanlardaki programları uygulayan öğretmenler arasında iş birliği ve eş güdümü gerektirdiğinden okul yöneticileri koordinasyonun sağlanmasında aktif rol üstlenmelidir.

- Okul dışı öğrenme ortamlarını eğitimin bir parçası hâline getirecek, modelin zorunlu kıldığı okul temelli planlamaları hayata geçirecek şekilde zümre çalışmaları planlamalıdır.
- Eğitim öğretim süreçlerinde veli katılımını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmalıdır.
- Eğitim öğretim dönemi sonunda başarı durum değerlendirmesi yaparak, geliştirilmesi ve desteklenmesi gereken konu başlıklarını belirleyerek okulu bir sonraki eğitim öğretim dönemine hazır hâle getirebilmelidir.
- Program dışı etkinlikler çerçevesinde tüm öğrencilerin sosyal sorumluluk çalışmalarına ve hayat boyu öğrenme kapsamında eğitim öğretim faaliyetlerine katılmalarını sağlayacak şekilde planlama yaparak imkânlar oluşturmalıdır.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öğrenme-öğretme uygulamaları sürecinde öğrencinin bireysel gelişim ve beceri düzeylerini takip ve tespit amaçlı kullanılmasını istediği rubrik ve ölçeklerin zümrelerce uygulanıp uygulanmadığını takip etmelidir.
- Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ve **eba.gov.tr, oba.gov.tr, tymm.meb.gov.tr, ogmmateryal.eba.gov.tr** platformlarında sunulan elektronik materyallerin etkin bir şekilde zümrelerce kullanılmasını sağlamalıdır.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin gerektirdiği öğrenci merkezli eğitimin sınıflarda hayata geçirilip geçirilmediğini takip etmeli ve bu konuda gerekli rehberliği öğretmenlere sağlamalıdır.

ÖĞRETMENLERİN ROLÜ

- Öğretmenler; öğretim programının amacı, yapısı, hedefleri hakkında bilgi sahibi olarak eğitim öğretimi Türkiye Yüzyılı'na uygun, çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve değerlerle donatmanın önemini benimsemelidir.
- Öğretim programları; millî kültür ve manevi değerler, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, eğilimler ve alan becerileri ile akademik konuların öğrenilmesi sürecinin uygulayıcılar tarafından bütünleştirilmesine yardımcı olmak için tasarlanmış bir çerçevedir. Öğretmenler bu çerçeveyi bütün öğretim etkinliklerinde dikkate almalıdır.
- Öğretmenler, becerilerinin gelişmesi için her bir becerinin yapısına uygun öğrenme ve öğretme yaklaşımlarını uygulamalıdır.
- Öğretmenler öğrenme sürecine rehberlik etmeli, öğrenciyi aktif kılacak öğretim yöntem ve tekniklerini işe koşmalıdır.
- Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve becerilerini geliştirmek ve pekiştirmek için öğretmenler öğretim sürecinde bireyselleştirilmiş zenginleştirilmiş ve farklılaştırılmış öğretim gibi yaklaşımlardan yararlanmalıdır.
- Öğretmenler, öğrencilere beceri kazandırma düzeyini belirlerken uygun ölçme ve değerlendirme yöntemleri seçerek ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden uygun ve etkin olanları belirleyip kullanmalıdır.
- Öğretmenler, bilgi iletişim teknolojilerini öğretim sürecinde etkin olarak kullanmalı, öğrencilerin de kullanmasını teşvik etmelidir.
- Öğretmenler öğretim programlarını etkili bir şekilde uygulamak, öğretimlerini iyileştirmek, öğrencilerin anlamlı öğrenmelerini ve bütüncül gelişimlerini sağlamak için mesleki gelişim faaliyetlerine düzenli katılmalıdır.
- Öğretmenler, sadece akademik başarıyı değil aynı zamanda sosyokültürel anlamda yetkinliği ve merkezde kendi kültürünün olduğu geniş bir bakış açısını da geliştirmeyi amaçlamalıdır.
- Öğrencilere temel sorumluluğun kendilerinde olduğu bilincini kazandırarak öğrencilerin eğitim öğretim süreçlerine aktif olarak katılımları sağlamalıdır.
- Öğrencilerin sadece akademik başarılarına odaklanmamalı, aynı zamanda karakter gelişimi, ahlaki değerler ve toplumsal sorumluluk gibi önemli unsurlarla da donatılmış bireyler yetiştirme planlamaları yapmalıdır.

- Öğretmenler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yapılacak sınıf içi ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinde öğrencilerin bilgi ve beceri düzeylerinin ölçülmesi ile birlikte öğrenme eksiklikleri ve eğilimlerine ilişkin veri oluşturacak şekilde planlama yapmalıdır.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli doğrultusunda hazırlanan ders kitapları ve e-içerikler öğrencilerin çok yönlü gelişimi için birbirinin tamamlayıcısı olarak hazırlandığından, öğretmenler ders kitapları ve ders kitaplarındaki e-içeriklerin tamamını eğitim sürecinde kullanmalıdır.
- Bakanlığımız tarafından **eba.gov.tr, oba.gov.tr, tymm.meb.gov.tr, ogmmateryal.eba.gov.tr** platformlarında sunulan elektronik materyaller öğretmenler tarafından eğitim öğretim sürecinde eğitimi destekleyici araçlar olarak etkin bir şekilde kullanılmalı ve öğrencinin de kullanması teşvik edilmelidir.
- Öğretmenler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Ortak Metni ve bu ortak metin doğrultusunda geliştirilen öğretim programlarında yer verilen sınıf içi uygulamaları hayata geçirirken öğrencilerle ilgili izleme değerlendirme süreçlerini öğrenci temelli yapmalıdır.

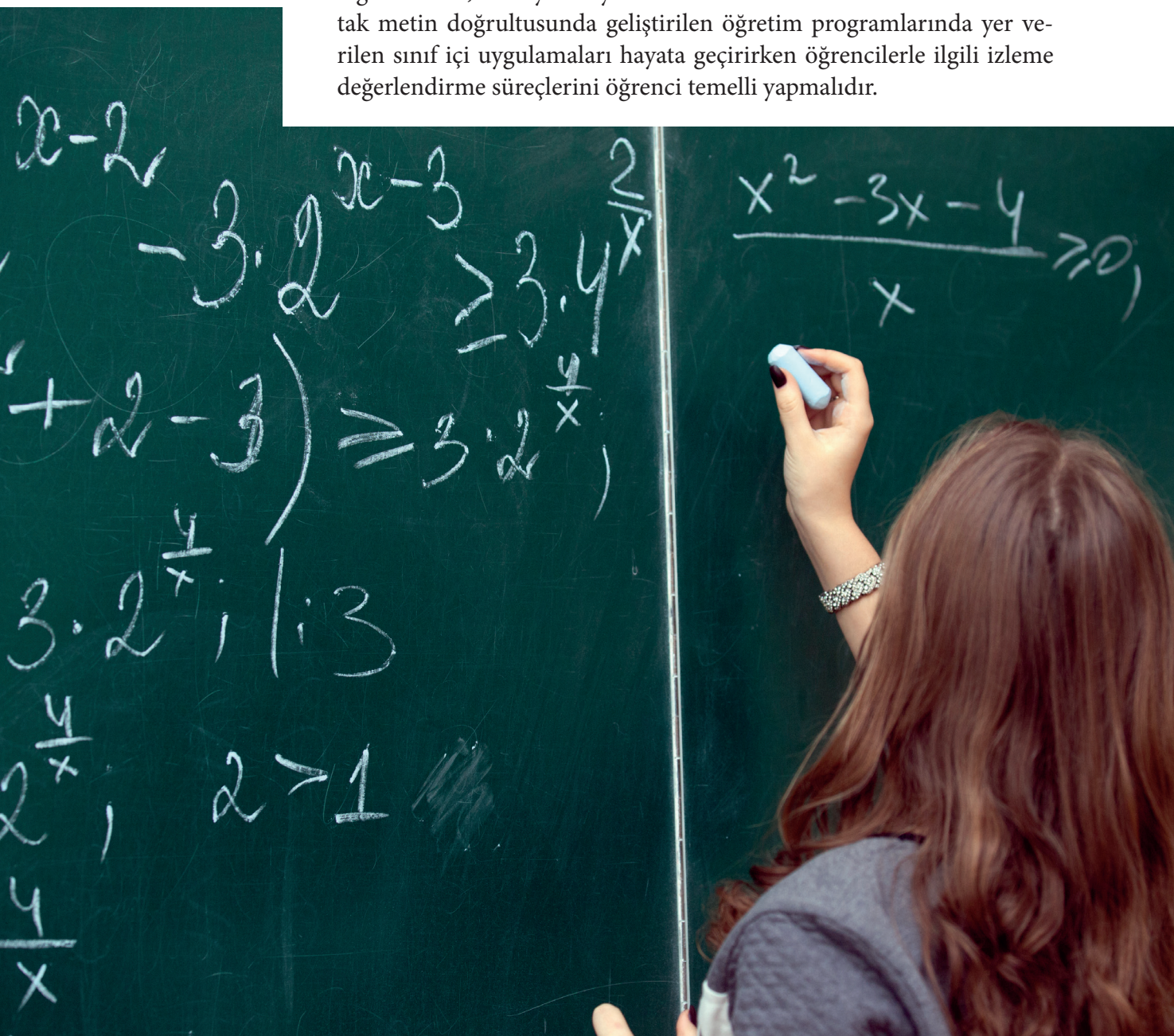

ÖĞRENCİLERİN ROLÜ

- Öğrenciler eğitim öğretim sürecinde temel sorumluluğun kendisinde olduğunu kabullenerek eğitim öğretim süreçlerine aktif katılması gerektiğinin bilincinde olmalıdır.
- Öğrenci, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programlarında yer alan beceri ve değerlerin ne olduğu konusunda bilgi edinerek okul içi ve okul dışında bu hedeflere uygun bireysel öğrenme yolları geliştirmelidir.
- Öğrenciler, öğretim programında yer alan millî ve manevi değerlerin toplumsal sorumlulukla nasıl ilişkilendirildiğini anlayarak topluma faydalı bireyler olma yolunda kendini geliştirmelidir.
- Öğrenciler, becerilerini geliştirme amacı ile akranlarıyla iş birliği yapmanın önemini yaşayarak kavramalıdır.
- Ders dışı etkinliklere katılmayı ve bu etkinliklerden en iyi şekilde yararlanmayı amaç edinmelidir.
- Okulda düzenlenen toplantı, seminer, konferans vb. eğitim çalışmalarına katılmaya istekli olmalıdır.
- Öğrenciler; öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirmesi yoluyla kendinin ve arkadaşlarının çalışmalarını değerlendirmek üzere değerlendirme sürecine etkin şekilde katılmalıdır.
- Öğrenciler, bilişsel ve davranışsal beceri gelişimlerini desteklemek amacıyla güvenli teknolojik araçları ve kaynakları etkin bir şekilde kullanmalıdır.
- Öğrenciler, gerçek hayatta karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmek ve topluma faydalı, millî ve manevi değerlerine bağlı birey olmak için öğrendikleri bilgi ve becerilerin uygulamasını yapma konusunda çaba göstermelidir.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli doğrultusunda hazırlanan ders kitapları ve e-içerikler öğrencilerin çok yönlü gelişimi için birbirinin tamamlayıcısı olarak hazırlandığından, öğrenciler ders kitapları ve ders kitaplarında yer alan e-içerikleri eğitim sürecinde kullanmalıdır.

VELİLERİN ROLÜ

- Veliler, okulda uygulanan bütüncül programın amaçlarını anlamaya çaba sarf ederek çocuklarının gelişimini takip etmeye yönelik sorumluluk üstlenmelidir. Bu takip sürecinde çocuklarının öğrenme süreçlerinin yalnızca okul ve öğretmenlerle sınırlı olmadığını, çocukların kendi sorumluluklarını üstlenmelerinin önemini de göz önünde bulundurmalıdırlar.
- Çocuğun fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim dönemleri hakkında bilimsel ve güncel kaynaklardan bilgi edinmelidir.
- Her çocuğun bireysel, kendine özgü farklılıkları olduğunu unutmayarak çocuğunun yeteneklerini ve ilgi alanlarını desteklemelidir.
- Veliler, çocuklarının okul sürecinde yaşadıkları sorunlarda açık ve destekleyici bir iletişim kurarak onların duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışmalı ve kendilerini ifade etmelerine izin vermelidir.
- Veliler, öğrencilerin okulda kazandıkları becerileri günlük yaşamda kullanmaları konusunda destekleyici olmalı ve çocuklarının verilen görevleri yerine getirmelerini sağlayacak ortamlar oluşturmalıdır.
- Veliler, okulda öğrencilere kazandırılan beceri ve değerleri pekiştirmek ve rol modeli olmak için okulun düzenlediği etkinliklere katılım sağlamalıdır.
- Veliler, okulların öğrencileri sadece eğitim öğretime değil aynı zamanda hayata hazırlama işlevinin önemli olduğuna inanmalı ve bu konuda öğretmenleri desteklemelidir.
- Okul aile birlikleri, okul yöneticileri ile iş birliği yaparak programların hedeflerine uygun bir şekilde yürütülmesinde okulun yönetimine destek sağlamalıdır.
- Veliler yeniliklere açık olmalı, çocuğunu yeni şeyler öğrenmesi ve öğrendiklerini denemesi için teşvik etmelidir. Onların yeni şeyler deneme ve hata yapma ihtimali konusunda cesur olmalarına fırsat vermelidir.
- Veliler; öğrencilerin okulda kazandıkları becerileri günlük yaşamda kullanmaları konusunda destekleyici olmalı ve çocukların aldığı görevleri yerine getirmelerini sağlayacak ortamlar oluşturmalıdır.

- Öğretmenler, öğrencilere bilgi, beceri ve değerleri kazandırmak için veliler ile ortak etkinlikler planlayabilir. Velilerden beklenen, bu tür okul etkinliklerine katılım sağlamalarıdır.
- Veliler, okulda yürütülen öğretim programının çocukları üzerindeki etkilerini yakından takip ederek çocuklarının ilgi ve yeteneklerini daha iyi tanımaları ve uygun geri bildirimlerle bu süreci destekleyici katkı sağlamalıdır.
- Veliler, okulların öğrencileri sadece üst öğrenime değil aynı zamanda hayata hazırlama işlevinin önemine inanmalı ve bu konuda öğretmenleri desteklemelidir.

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DERS BAZINDA TANITIMI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı aracılığıyla öğrencilerin edebiyatla tanışmaları, Türk dilinin inceliklerini keşfetmeleri, dil becerilerini etkin kullanmaları, metinlerden hareketle olay ve olgulara eleştirel bir bakış açısıyla bakmaları ve estetik zevk edinmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin sadece edebî metinler açısından değil kültürel, toplumsal, tarihî ve felsefi açılardan da donanımlı bireyler olmaları öngörülmektedir. Bu nedenle Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda tematik yaklaşım benimsenerek öğrencilerin edebiyata karşı daha bütüncül bir bakış açısı kazanmaları hedeflenmektedir.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı, anlama ve anlatma olmak üzere iki temel beceri üzerine yapılandırılmıştır. Programın doğasına uygun olarak anlama becerileri (okuma ve dinleme/izleme) Metin Tahlili, anlatma becerileri (konuşma ve yazma) Edebiyat Atölyesi başlıklarıyla ifade edilmiştir.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı, öncelikli olarak öğrencilerin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerini geliştirmeye, edebiyatı günlük hayatla ilişkilendirerek öğrencilere edebiyat sevgisi kaandırmaya odaklanmıştır. Buradan hareketle metin tahliliyle okuma ve dinleme/izleme becerilerini geliştirirken öğrencilere etkin okur ve dinleyici/izleyici kimliği kazandırmayı, edebiyat atölyesi ile öğrencilerde etkin yazar kimliği oluşturmayı hedeflemiştir. Metin tahlili süreci, öğrencilerin özgün içerikler oluşturmasına ve zengin bir söz varlığı edinerek üst düzey düşünme becerilerini geliştirmesine odaklanmıştır. Öğrencilere edebiyat atölyesi ile kendi özgün ürünlerini oluşturma fırsatı sunulmuştur. Ayrıca öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerini eşit oranda geliştirmelerine fırsat tanıyacak çeşitli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Öğrenci merkezli bir yaklaşımla öğrenme süreci farklılaştırılarak öğrencilerin hazır bulunuşluk, ilgi ve yeteneklerine uygun öğrenme ortamları oluşturulmak istenmiştir. Programda edebiyatın farklı disiplinlerle ilişkisi vurgulanarak öğrencilerin çok yönlü kavrayışlarını derinleştirmek amaçlanmıştır. Aynı zamanda ölçme ve değerlendirme sürecinde bireysel farklılıkları dikkate alan hem sonuç hem süreç temelli bir yaklaşım benimsenmiştir. Böylelikle tematik yaklaşımın ele alındığı ve öğrencilerin dil becerilerini, edebiyatı ve disiplinler arası ilişkileri kavramalarını destekleyen bir ders programı hayata geçirilmiştir.

FELSEFE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Felsefe; varlık, bilgi ve değer alanlarında gerçekleştirilen, kapsamlı, bütünleştirici ve rasyonel bir sorgulama etkinliğidir. Felsefe ile tanışmış insan; düşünebilen, sorgulayabilen, eleştirebilen, üretebilen, bilgiyi eyleme dönüştürebilen, yaşadığı çevre ve toplumdaki sorunları fark edip bu sorunlara çözüm önerebilen, farklı görüş ve düşüncelere karşı açık olabilen, hayatı daha anlamlı hâle getirebilen bir karakter geliştirir.

Felsefe Dersi Öğretim Programı, felsefenin düşünsel temeli üzerine inşa edilen daha işlevsel ve hayata dönük bir yapıya sahiptir. Programda felsefenin hayatla bağını merkeze alarak öğrencilerin felsefe alanına ilişkin genel bir donanıma sahip olması; felsefi düşünme, sorgulama, okuma, yazma ve tartışma becerileri yoluyla felsefi bilgiyi yaşamının bir parçası hâline getirebilmesi, gündelik hayat problemlerine ilişkin felsefi yaklaşım sergileyebilmesi, felsefi bilgiyi kullanabilmesi ve felsefe yapabilen bireyler olarak yetişebilmesi amaçlanmaktadır.

Felsefe dersi 10 ve 11. sınıflarda zorunlu olarak okutulmaktadır. 10. sınıf içeriği geçtiğimiz yıllarla neredeyse aynı kalmakla beraber "Felsefe, Mantık ve Argümantasyon" ünitesiyle desteklenmiş ve "Okul Temelli Planlama" ayrıcalığıyla da öğrenciye ve çevreye daha uygun hâle getirilmiştir. Programda 11. sınıf üniteleri ise düşünce dünyasının birikimini temele alan, felsefenin insan hayatındaki önemi doğrultusunda çağın temel problemlerini yansıtan ve öğrencilerin bu problemlere felsefi bakış açısı geliştirmesine olanak sağlayan yenilikçi bir yapıdadır.

Felsefe Dersi Öğretim Programı oluşturulurken alan becerisi olarak "Felsefi Sorgulama", "Felsefi Düşünce Ortaya Koyma" ve "Felsefi Muhakeme" gibi beceriler temel alınmıştır.

TARİH DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Türkiye'de tarih eğitiminin temelinde öğrencilere etkin vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri ve değerleri kazandırma hedefi yatmaktadır. Ayrıca tarih eğitimiyle öğrencilere kişisel, ulusal ve uluslararası düzeyde tarih anlayışı kazandırarak onlardan kendi kimliklerini geliştirmeleri beklenmektedir.

Tarih dersi ile öğrencilerin, edindikleri bilgilerle tarihsel sorgulama yaparak geçmişteki gelişmelerin bugünün dünyasını nasıl etkilediğini anlamaları ve geçmiş ile bugün arasında bağlantılar kurmaları amaçlanmıştır. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri gelişmiş, millî ve manevi değerlere sahip ve okuryazarlık becerisini etkin bir şekilde hayata geçirecek öğrenciler yetiştirmek amacıyla tarih dersi programı hazırlanmıştır.

Tarih Dersi Öğretim Programı'nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Bu yaklaşım gereği program, öznesi "insan" olan tarihin

öğretilmesi ile öğrencilerin; bedensel, zihinsel, sosyal ve duygusal açıdan nitelikli bir şekilde yetiştirilmesine odaklanmıştır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı ile Cumhuriyet'imizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı ile Türk İnkılabı ve Atatürkçülük konuları yeniden yapılandırılmıştır. Buna göre programda öğrencilerin rol modeli almaları için Atatürk'ün kişilik özellikleri üzerinde durulmuştur. Millî Mücadele'nin başlangıcından Atatürk'ün vefatına kadar geçen süreçte meydana gelen olaylar bütüncül bir bakış açısıyla sunulmuş, Türk İnkılabı ve Atatürkçülük konuları Türk modernleşmesi kapsamında ele alınmıştır.

COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

"Herkes için coğrafya" yaklaşımıyla hazırlanan Coğrafya Dersi Öğretim Programı, beceri temelli bir anlayışla toplumu güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu program, coğrafyanın sadece bir ders olmaktan öte, toplumun her bireyi için faydalı olduğunu vurgulamaktadır.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı ülkesini tanıyan, seven ve katkıda bulunan, küresel konulara ilgi duyan ve fikir üreten, mekânsal bilgi teknolojilerini kullanabilen, afet okuryazarlığına sahip, güncel dünya sorunlarıyla ilgilenen, yaşadığı çevreden başlayarak ülkesini ve dünyayı anlamlandırmaya çalışan öğrenci profilini hedefler.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda uygulanacak şekilde aynı isimli yedi üniteden oluşmaktadır. Bu yapı, farklı konuların uygun yerlerde ele alınmasını sağlamış, çeşitli ilgi alanlarına hitap ederek programı zenginleştirmiştir.

Yeni programda

- Coğrafyanın temel konuları korunurken güncel konular da eklenmiştir.
- Konular net ve anlaşılır şekilde belirlenmiştir.
- Gereksiz tekrarlardan kaçınılmıştır.
- Öğrencilerin konuları derinlemesine öğrenmesi hedeflenmiştir.

Bu program sayesinde çocuklarımız, coğrafya bilgisini günlük hayatta nasıl kullanacaklarını ve bu bilginin topluma nasıl fayda sağlayacağını öğreneceklerdir.

BİYOLOJİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Biyoloji Dersi Öğretim Programı ile geleceğimiz olan gençlerin biyoloji alanındaki gelişmelere ve çalışmalara merak duymaları, yaşamın temel süreçlerini bilimsel olarak yorumlamaları beklenmektedir. Biyoloji alanındaki olay ve olguları sorgulamaları ve bilim insanlarının biyoloji alanında dönüm noktası olarak kabul edilen bilimsel araştırma ve buluşlarının yaşama katkılarını değerlendirmeleri amaçlanmıştır. Bunların yanı sıra yeni programımızla öğrencilerimizin biyoloji biliminin sağlık, çevre, enerji ve gıda alanları ile ilişkisini kurmaları hedeflenmektedir.

Öğrencilerimizden yeni öğretim programımızla bilimin doğasını biyoloji biliminin araştırma ve buluşları bağlamında yorumlamaları, bilimsel süreç becerilerini biyoloji disipliniyle ilgili problemlerin çözümünde kullanmaları, yaşamsal faaliyetlerin işleyiş sürecine yönelik bilimsel akıl yürütmeleri, yaşam ve enerji ilişkisini sorgulamaları da amaçlanmaktadır.

Öğrencilerimizin canlılığın sürdürülebilirliğine yönelik sorumluluk almaları, biyolojik çeşitliliği ve ekosistem dengesini sürdürmenin önemini sorgulamaları, doğadaki canlıları ve kendi sağlıklarını koruma konusunda duyarlı ve sorumlu davranmaları açısından farkındalık oluşturulmak istenmektedir.

Canlı-cansız ve canlı-canlı etkileşimlerini/ilişkilerini analiz etmeleri, canlıların çevreye uyum sürecine yönelik tümevarımsal akıl yürütmeleri, ülkemizde ve dünyadaki canlı yaşamını etkileyen olay, durum, buluş ve uygulamaları değerlendirmeleri, biyoloji alanındaki olgu ve olayları bilim etiğine uygun olarak değerlendirmeleri beklenmektedir.

Günümüzdeki hızlı teknolojik gelişmelerin gerekliliği olarak Biyoloji Dersi Öğretim Programı öğrencilerden teknolojik gelişmelerin canlılar üzerindeki etkilerini sorgulamalarını, genetik ve biyoteknoloji alanındaki araştırma ve uygulamaların insan yaşamına etkisini sorgulamalarını amaçlamaktadır.

KİMYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kimya Dersi Öğretim Programı'nda bilimsel bilgi ve becerilerin yanı sıra temel değerlerimizi de bütüncül bir yaklaşımla sunulmaktadır. Kimya Dersi Öğretim Programı öğrencilerin kimya konusundaki bilgi birikimlerini geliştirmeyi amaçlarken aynı zamanda onları sorumluluk, iş birliği ve etik değerlere sahip bireyler olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir. Laboratuvar çalışmaları ve projeler, öğrencilerin güvenlik kurallarına uyma, grup çalışmaları içinde etkin rol alma ve bilimsel dürüstlük ilkelerine bağlı kalma becerilerini geliştirmektedir. Maarif Modeli, öğrencilerin kimyayı sadece akademik bir disiplin olarak değil aynı za-

manda günlük yaşamlarına entegre edebilecekleri pratik ve değer odaklı bir anlayışla öğrenmelerini sağlamaktadır.

Bu bütüncül yaklaşım; öğrencilerin analitik düşünme, problem çözme ve sosyal sorumluluk gibi geniş kapsamlı becerilerini geliştirmeye destek olarak, onları sadece başarılı birer öğrenci değil, aynı zamanda bilinçli ve etkili bireyler olarak hazırlamayı amaçlamaktadır.

Kimya Dersi Öğretim Programı günlük hayattaki doğal veya yapay nesne ya da olayları bilimsel bakış açısıyla anlamlandırabilmesini, kimyanın makro, alt mikro ve sembolik dillerini etkin kullanabilmesini, analitik düşünme eylemi olarak bilimin nasıl işlediğini fark edebilmesini, fen bilimleri alan becerilerini, kavramsal becerileri ve üst düzey becerileri kazanabilmesini, sosyobilimsel konular temelinde alınan kararların bilimsel, teknolojik, etik ve sosyokültürel yansımalarını değerlendirebilmesini hedeflemektedir.

Kimya Dersi Öğretim Programı; öğrencileri geleceğin sorumlu ve farkındalığı yüksek, millî ve manevi değerlerimizi gözeten vatandaşlar olarak hayata hazırlamak amacıyla bilimsel okuryazarlık becerisine sahip, ulusal düzeyde ekonomik büyümeye katkı sağlayan, katma değeri yüksek bilgi ve teknolojileri üretilebilen, geleceğin seçkin bilim insanları olarak yetiştirme temelinde tasarlanmıştır.

Öğrencilere çevresel etkileri anlama, çevre dostu çözümler geliştirme ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakma bilinci kazandırmak amacıyla her sınıf düzeyine "Sürdürülebilirlik" teması eklenmiştir.

Kimyanın farklı dillerini ilişkilendirebilmesi için araştırmaya ve sorgulamaya dayalı öğrenme temelinde dijital öğretim araçları kullanılarak öğrencilerin öğrenme yaşantıları zenginleştirilmiştir.

Süreç odaklı bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenerek hem bilgi hem de becerilerin gelişiminin izlenmesi ve değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Türkiye'de eğitim ve öğretim alanında önemli bir dönüşüm sürecindeyiz. Bu süreçte Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, köklü eğitim geleneğimizi çağdaş bir perspektifle birleştirerek çocuklarımızın bütüncül gelişimini hedeflemektedir. Bu kapsamda Matematik Dersi Öğretim Programı da büyük bir dikkatle yeniden tasarlanmıştır.

Matematik Dersi Öğretim Programı, yalnızca matematik bilgisini öğrencilere aktarmayı değil aynı zamanda günümüzün gerektirdiği becerileri edinmelerini amaçlamaktadır. Programımız, öğrencilerimizin eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme gibi üst düzey becerilerini geliştirmeye odaklanmıştır. Öğrencilerimizin dil ve sembolizmi etkin kullanarak problemleri çözmesi, varsayımlar yapması, genelleme yapması ve doğrulama yapması teşvik edilmektedir. Böylece matematik ders-

leri, öğrencilerimizin ilgi çekici ve etkileşimli bir şekilde öğrenmelerini sağlamakta, matematiği günlük hayatın bir parçası olarak görmelerine olanak tanımaktadır.

Programımız aynı zamanda öğrencilerimizin bireysel ve grup içi sorumluluk almasını teşvik ederken sosyal-duygusal öğrenme becerilerini de geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu sayede çocuklarımız hem akademik hem de kişisel gelişimlerini destekleyen bir ortamda bulacaklardır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bütüncül eğitim anlayışı çerçevesinde matematik derslerimiz aynı zamanda öğrencilerimizin çevreye, topluma ve bireye ilişkin değerleri içselleştirmelerini amaçlamaktadır. Programımız, öğrencilerimizin topluma duyarlı bireyler olarak yetişmelerini sağlayarak ülkemizin geleceği için önemli bir rol üstlenmektedir.

FİZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Fizik Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilere anlatılmak istenen konular ünite başlıkları altında öğrencilerin pedagojik düzeyine uygun olarak sıralanmıştır. Temel eğitim kademesindeki fen bilimleri dersi içeriğinin ortaöğretim kademesinde tekrar edilmemesi sağlanmış ve konular sade ve anlaşılır hâle getirilmiştir. Bu doğrultuda program, öğrencilerin teknolojik gelişmelerin temelinde olan fizik bilimini derinlemesine öğrenme imkânı bulmasını değişen dünya ile ve gelişen teknolojiyi takip etmesini sağlayacak şekilde hazırlanmıştır.

Fizik Dersi Öğretim Programı hazırlanırken çağın getirilerine ayak uydurmak amacıyla bilimi, araştırmayı ve geliştirmeyi, tasarlamayı, üretmeyi merkeze alarak öğrencilerin derse özgü becerilerinin yanında adalet, hikmet, merhamet, iyilik, doğruluk, çalışkanlık ve faydalı olmak gibi var olan değerleri etkin olarak kullanmaları amaçlanmıştır.

Fizik Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilerin fizik bilimini anlayarak bilimsel bakış açılarını ve düşünce yapılarını geliştirmeleri hedeflenmiştir. Öğrencilerden fizik bilimi ile ilişkili bilimsel bilgiyi ortak bir sorunun çözümü için kullanabilmeleri veya mevcut projeleri inceleyerek yeni projeler üretebilmeleri beklenmektedir.

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

ÖĞRETİM PROGRAMLARI

VELİ BİLGİLENDİRME KILAVUZU

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ